

Analysis and Evaluation of the Consequences of Afghan Immigrants' Acculturation and Deculturation on Iran's Political-Social Security

Mehdi. Heydari¹, Ali. Mohseni^{2*}, Reza. Parizad³

¹ PhD student, Department of Political Science, Qom Branch, Islamic Azad University, Qom, Iran

² Associate Professor, Department of Political Science, Qom Branch, Islamic Azad University, Qom, Iran

³ Assistant Professor, Department of Political Science, Qom Branch, Islamic Azad University, Qom, Iran

* Corresponding author email address: Dr.amohseni@gmail.com

Article Info

Article type:

Original Research

How to cite this article:

Heydari, M., Mohseni, A., & Parizad, R. (2024). Analysis and Evaluation of the Consequences of Afghan Immigrants' Acculturation and Deculturation on Iran's Political-Social Security. *Journal of Social-Political Studies of Iran's Culture and History*, 3(4), 51-77.

© 2024 the authors. This is an open access article under the terms of the Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International (CC BY-NC 4.0) License.

ABSTRACT

The aim of this study was to examine the consequences of Afghan immigrants' acculturation and deculturation on Iran's political-social security. A mixed-method (qualitative-quantitative) approach was chosen for the research. The qualitative part of the study was conducted through semi-structured in-depth interviews with 15 experts from organizational and academic sectors, using purposive sampling. In the quantitative section, a sample size of 384 individuals was determined based on Cochran's formula. Data collection tools included interviews in the qualitative phase and a questionnaire based on the research model, containing 194 items on a 5-point Likert scale in the quantitative phase. The data analysis method was grounded theory in the qualitative section and partial least squares (PLS) in the quantitative section. The findings indicated that, in the qualitative section, after three stages of open, axial, and selective coding, the research model was presented with six main categories and 40 subcategories. Quantitative results showed that causal conditions influenced the central category, while intervening conditions, contextual conditions, and the central category impacted strategies. Additionally, strategies affected the outcomes of Afghan immigrants' acculturation and deculturation. Finally, Afghan immigrants' acculturation and deculturation, influenced by causal conditions, contextual conditions, intervening conditions, and actions and interactions, resulted in outcomes including effects on population balance and resources, pressure on the social system and public services, impacts on the labor market, effects on border security, political security weaknesses, cultural conflicts, pressure on infrastructure, unexpected impacts on national economic development, national security threats, social tensions, and negative interactions.

Keywords: Acculturation, Deculturation, Mixed-Methods Approach, Grounded Theory, Structural Equation Modeling

EXTENDED ABSTRACT

Introduction

Afghan migration to Iran, largely prompted by historical, geographical, and socio-political factors, has created complex dynamics between Afghan immigrants and Iranian society. Migration from Afghanistan to Iran accelerated after the Soviet invasion, with Afghan migrants seeking refuge in Iran due to instability and conflict in their homeland (Ashrafi, 2019). Approximately three million Afghans currently reside in Iran, with varying legal statuses, which influences their integration into Iranian society (Aman, 2020). Afghan immigrants contribute to Iran's labor force but also present socio-political challenges, as some immigrants experience difficulties assimilating due to cultural and legal barriers. Kristen and Sethares (2023) note that cultural assimilation often affects both immigrants and host communities, influencing perceptions and relationships (Kristen & Sethares, 2023). Additionally, Afghan migration to Iran is closely tied to Iran's socio-political security, as Iranian authorities must address issues of illegal immigration, employment competition, and potential cultural conflicts (Hisham & Abu-Rayya, 2021). This study aims to examine the impacts of acculturation and deculturation among Afghan migrants on Iran's socio-political security.

Methods and Materials

This study employed a mixed-methods approach. The qualitative portion involved semi-structured interviews with 15 organizational and academic experts selected through purposive sampling, while the quantitative section included a survey administered to a sample of 384 individuals. The questionnaire, based on the study's conceptual model, contained 194 items rated on a 5-point Likert scale. The data analysis combined grounded theory in the qualitative phase and Partial Least Squares (PLS) modeling in the quantitative phase. In the qualitative analysis, open, axial, and selective coding was conducted to develop six main categories and 40 subcategories. The quantitative analysis examined relationships between causal, contextual, and intervening conditions, strategies, and outcomes related to Afghan immigrants' acculturation and deculturation.

Findings

The study's qualitative analysis identified six major categories related to Afghan immigrants' acculturation and deculturation: socio-economic status, migration policies, cultural differences, education level, social interactions, and host country policies. Data analysis revealed that factors such as economic hardship among Afghan migrants, cultural disparities, and restrictive migration policies significantly influence migrants' sense of belonging and their acculturation or deculturation tendencies. Additionally, contextual and intervening conditions such as shared borders and socio-political instability in Afghanistan contribute to migration patterns and affect the host country's strategies for managing immigrant populations.

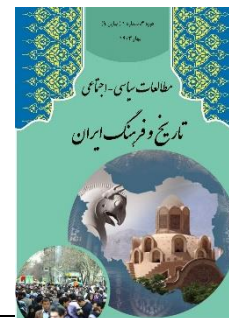
Path analysis using structural equation modeling (SEM) revealed robust relationships among the variables, supporting the influence of economic status, migration policies, and educational access on acculturation outcomes. Specifically, economic status demonstrated a path coefficient of 0.36 to cultural integration, indicating that financial stability significantly promotes acculturation among Afghan immigrants. Migration policies held a strong negative influence with a path coefficient of -0.47 on integration, showing that restrictive policies limit Afghan immigrants' acculturation efforts. Meanwhile, educational access exhibited a path coefficient of 0.42 on social interactions, indicating that education encourages positive engagement with the host society. Additionally, social interactions showed a path

coefficient of 0.38 toward cultural adaptation, highlighting that increased social engagement correlates with successful cultural integration. Collectively, these factors accounted for 83% of the variation in acculturation outcomes, underscoring the critical role of economic, policy, and social factors in shaping Afghan immigrants' experiences in Iran.

Discussion and Conclusion

This study underscores the multifaceted impact of Afghan immigrants' acculturation and deculturation on Iran's socio-political environment. Afghan immigrants' experiences are shaped by both Iran's immigration policies and cultural acceptance levels, which either facilitate or hinder integration. The phenomenon of acculturation, defined as adopting and integrating the host country's cultural practices, positively correlates with stability, as immigrants who adapt to the Iranian culture experience reduced socio-political tension. Conversely, deculturation—rejection of the host culture—can foster isolation, leading to cultural conflicts and security challenges, especially in communities with substantial Afghan populations.

The study suggests that migration policies accommodating cultural diversity, supportive legal frameworks, and intercultural education programs could alleviate some of the socio-political pressures associated with Afghan migration. Policies promoting cultural exchange and understanding may help bridge divides and foster cohesion, potentially reducing crime and social conflict while enhancing public safety and economic stability.

تحلیل و ارزیابی پیامدهای فرهنگ‌پذیری و فرهنگ‌گزیزی مهاجران افغان بر امنیت سیاسی - اجتماعی ایران

مهدی حیدری^۱، علی محسنی^۲، رضا پریزاد^۳

۱. دانشجوی دکتری، گروه علوم سیاسی، واحد قم، دانشگاه آزاد اسلامی، قم، ایران

۲. دانشیار گروه علوم سیاسی، واحد قم، دانشگاه آزاد اسلامی، قم، ایران

۳. استادیار گروه علوم سیاسی، واحد قم، دانشگاه آزاد اسلامی، قم، ایران

* ایمیل نویسنده مسئول: Dr.amohseni@gmail.com

چکیده

اطلاعات مقاله

نوع مقاله

پژوهشی اصیل

نحوه استناد به این مقاله:

حیدری، مهدی، محسنی، علی، و پریزاد، رضا. (۱۴۰۳). تحلیل و ارزیابی پیامدهای فرهنگ‌پذیری و فرهنگ‌گزیزی مهاجران افغان بر امنیت سیاسی - اجتماعی ایران. *مطالعات سیاسی - اجتماعی تاریخ و فرهنگ ایران*، ۳(۴)، ۷۷-۵۱.

© ۱۴۰۳ تمامی حقوق انتشار این مقاله متعلق به نویسنده است. انتشار این مقاله به صورت دسترسی آزاد مطابق با گواهی (CC BY-NC 4.0) صورت گرفته است.

هدف این پژوهش بررسی پیامدهای فرهنگ‌پذیری و فرهنگ‌گزیزی مهاجران افغان بر امنیت سیاسی - اجتماعی ایران بود. روش تحقیق به صورت آمیخته (کیفی - کمی) انتخاب شد. بخش کیفی پژوهش از طریق مصاحبه عمیق نیمه ساختاریافته با ۱۵ نفر از خبرگان سازمانی و دانشگاهی و نمونه‌گیری هدفمند انجام شد. در بخش کمی به صورت حجم نمونه بر اساس رابطه کوکران ۳۸۴ نفر تعیین شدند. ابزار گردآوری داده‌ها در مرحله کیفی، مصاحبه و در بخش کمی، پرسشنامه برآمده از مدل تحقیق شامل ۱۹۴ گویه در قالب طیف ۵ گانه لیکرت بود. روش تجزیه و تحلیل داده‌ها در بخش کیفی داده بنیاد و در بخش کمی و حداقل مربعات جزئی بود. یافته‌ها نشان داد در بخش کیفی پس از ۳ مرحله کدگذاری باز، محوری و انتخابی، مدل پژوهش شامل ۶ مقوله اصلی و ۴۰ مقوله فرعی ارائه گردید. نتایج بخش کمی نشان داد که شرایط علی بر مقوله محوری و شرایط مداخله‌گر، شرایط زمینه‌ای و مقوله محوری بر راهبردها تأثیر داشتند؛ همچنین راهبردها بر پیامدهای فرهنگ‌پذیری و فرهنگ‌گزیزی مهاجران افغان تأثیر می‌گذارند. در نهایت نیز فرهنگ‌پذیری و فرهنگ‌گزیزی مهاجران افغان تحت تأثیر شرایط علی، شرایط زمینه‌ای، شرایط مداخله‌گر و کنش‌ها و تعاملات، پیامدهایی شامل تأثیر بر تعادل جمعیت و منابع، فشار بر سیستم اجتماعی و خدمات عمومی، تأثیر بر بازار کار، تأثیر بر امنیت مرزی، ضعف امنیت سیاسی، تعارضات فرهنگی، فشار بر زیرساخت‌ها، تأثیرات غیرمنتظره بر توسعه اقتصادی کشور، تهدید امنیت ملی، تنش‌های اجتماعی و تعاملات منفی را به همراه دارند.

کلیدواژگان: فرهنگ‌پذیری، فرهنگ‌گزیزی، رویکرد آمیخته، نظریه داده بنیاد، مدل‌سازی معادلات ساختاری.

مقدمه

کشورهای واقع در یک حوزه جغرافیایی از ابعاد و مؤلفه‌هایی نظیر جغرافیا، تاریخ، اقتصاد و فرهنگ بر یکدیگر تأثیر می‌گذراند و از هم نیز تأثیر می‌پذیرند. بررسی تحولات ایران و افغانستان نشان می‌دهد که این دو کشور به دلیل همسایگی مسائل تاریخی، فرهنگی، زبانی و دینی از یکدیگر تأثیر می‌پذیرند. به‌عنوان مثال جنگ داخلی در افغانستان به بی‌ثباتی در مرزهای ایران و ورود مهاجرین افغان به ایران انجامید و این مهاجرت حوزه‌های امنیت سیاسی و اجتماعی ایران را تحت‌الشعاع قرار داده است. سرآغاز مهاجرت گسترده اتباع افغان به ایران بعد از اشغال افغانستان از سوی نیروهای شوروی بود که به آوارگی گسترده اتباع افغان و روانه شدن آن‌ها به‌سوی خاک ایران منتهی شد (Ashrafi, 2019). از دیدگاه گزارش مهاجرت سازمان ملل متحد، ۳۶۰ هزار دانش آموز افغان در کشور در حال تحصیل هستند. ۱۱ هزار نفر در دانشگاه‌های ایران در حال تحصیل هستند. بدین ترتیب حضور اتباع خارجی بر اساس فرآیند قانونی به‌عنوان یک فرصت شناخته می‌شود؛ اما وقتی که یک تبعه غیرقانونی وارد کشور می‌شود، در حوزه‌های مختلف فرهنگی، اجتماعی، امنیتی، اقتصادی و سیاسی آسیب‌های جدی متوجه کشور می‌گردد (Aman, 2020).

با توجه به ورود قابل توجه غیرقانونی اتباع افغانی به ایران و این‌که برخی از آن‌ها با زنان ایرانی ازدواج نموده‌اند، فرزندان دسته‌خیز تبعه ایران نام گرفته‌اند و اکثراً از نظر اقتصادی فقیر بوده و در مناطق خارج از محدوده شهری و حاشیه شهرهای ایران زندگی می‌کنند و این امر یکی از علل مهم بزهکاری است. در واقع هرچند مسائل متعددی میان ایران و افغانستان در حوزه امنیتی از قبیل مواد مخدر، اقوام و مذاهب در دو سوی مرزها جرایم سازمان‌یافته قاچاق انسان و غیره وجود دارد، اما به نظر می‌رسد اکثر این موارد ناشی از مهاجرت افغان‌ها به ایران است که از لحاظ سیاسی و امنیتی روابط ایران و افغانستان را نیز تحت‌الشعاع قرار داده است. به‌طور کلی آن چیزی که درک از تهدید را برای ایران در حوزه‌های نظامی، سیاسی، اقتصادی و اجتماع بیشتر می‌کند وجود فقر و بیکاری است که عامل مهم بروز جرم در جامعه کارگری افغان در ایران است و در کنار مسائلی مانند تفاوت‌های فرهنگی و عدم قانونمند شدن وضعیت جامعه کارگری افغان چالش‌هایی امنیتی به‌ویژه در حوزه سیاسی و اجتماعی برای ایران پدید می‌آورد. ارزیابی پیامدهای فرهنگ‌پذیری و فرهنگ‌گریزی کمک می‌کند تا بتوان درک کرد که چگونه تأثیرات این دو عامل بر جامعه و فضای اجتماعی می‌تواند باشد. مطالعه پیامدهای مذکور مزیت‌هایی شامل شناخت پیامدهای اجتماع، ارزیابی تأثیرات اقتصاد، تأثیرات سیاسی، ارزیابی تأثیرات فرهنگی دارد. لذا به‌طور کلی، ارزیابی پیامدهای فرهنگ‌پذیری و فرهنگ‌گریزی به ما اطلاعات مفیدی در مورد تأثیرات مختلف این دو عامل بر جامعه و سازمانها ارائه می‌دهد که ما را در تصمیم‌گیری‌ها و برنامه‌ریزی‌های متعدد در جهت بهبود و توسعه جامعه هدایت می‌کند.

تاکنون مطالعات متعددی در مورد پدیده مهاجرت و ابعاد مختلف آن شامل علل و زمینه‌های مهاجرت، مهاجرت روستا به شهر، مهاجرت نخبگان، تأثیرات اقتصادی و اجتماعی مهاجرت و مانند آن‌ها انجام شده است، اما پیامدهای امنیت سیاسی - اجتماعی مهاجرت افغان‌ها به ایران موضوعی است که کمتر به آن پرداخته شده است. وضعیت اتباع بیگانه و آسیب‌های ناشی از آن در ایران و به‌ویژه وضعیت سیاسی آن‌ها دقیقاً رابطه مستقیمی با امنیت و حفظ امنیت ایران دارد. یکی از مهم‌ترین مسائل در امنیت یک کشور شناخت کامل از اتباع بیگانه است. چراکه همین اتباع می‌توانند در جهت خرابکاری در امنیت کشور اخلال ایجاد کنند و این پژوهش نیز به دنبال پاسخ به این چالش است. به همین دلیل باید اصلاح و تقویت مسئله امنیت را در پرتو وجود چنین چالش‌هایی ارزیابی کرد. در این راستا تلاش شده با بررسی‌های کارشناسانه و تحلیل این موضوع از جوانب مختلف راهکاری در جهت کنترل این چالش‌ها به دست آید. براین اساس در این تحقیق تلاش شده است به تحلیل و ارزیابی پیامدهای فرهنگ‌پذیری و فرهنگ‌گریزی مهاجران افغان بر امنیت سیاسی - اجتماعی ایران پرداخته شود.

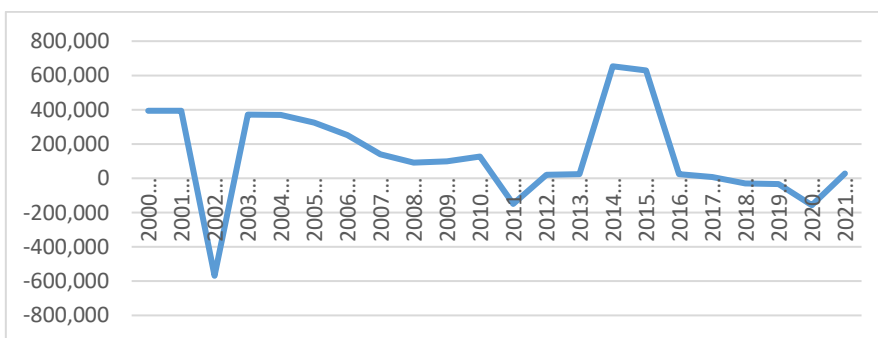
مبانی نظری

امروزه افراد بسیاری در سراسر دنیا به دلایل گوناگونی نظیر جنگ، کار، تحصیل و غیره اقدام به مهاجرت‌های کوتاه‌مدت، بلندمدت یا حتی دائمی می‌نمایند. آمار مهاجرت دلیلی بر صحت این فرایند است؛ این در شرایطی است که تفاوت فرهنگی، باورها، ارزش‌ها، اعتقادات و آداب‌ورسوم جوامع تأثیر بسیاری در ساختار فرهنگی مهاجرین و حتی جوامع مهاجرپذیر خواهد داشت. این تأثیرات موجب تغییرات مطلوب یا نامطلوب در فرهنگ و یا حتی آسیب‌هایی در این جوامع می‌شوند؛ بنابراین، فرهنگ‌پذیری و فرهنگ‌گریزی و انطباق با آداب‌ورسوم جدید برای افراد مهاجر امری بسیار ضروری و لازم به توجه است تا ابعاد مختلف این پدیده بر امنیت سیاسی و اجتماعی به‌ویژه برای کشورهای مهاجرپذیر مشخص شود (Kristen & Sethares, 2023). از دیدگاه اندیشمندان مهم‌ترین نتیجه مهاجرت، تأثیرات فرهنگی است. بر این اساس، مسائل قومی از پیچیده‌ترین و درعین حال تأثیرگذارترین مسائل اجتماعی و سیاسی در دنیای معاصر محسوب می‌شوند. در کلان‌شهرها با قومیت‌های گوناگون، مسئله فرهنگ‌پذیری و فرهنگ‌گریزی موجب تغییرات قابل توجهی در رفتارهای فردی و اجتماعی مهاجران می‌شود که گاهی مسائل امنیتی را حائز اهمیت می‌نماید (Regina et al., 2022).

برای مثال با توجه به سبک زندگی مهاجران در کشور مبدأ و ضرورت تغییر در راستای انطباق با کشور مقصد، مهاجران پس از مدتی دچار سردرگمی می‌شوند که موجب می‌شود سعی کنند این الگوهای رفتاری را درک و آن‌ها را با الگوهای خویش مقایسه کنند و یا این‌که تحت هیچ شرایطی توان پذیرش این الگوهای رفتاری را نخواهند داشت. بر این اساس به‌مرور دچار تغییرات و تحولاتی می‌شوند که بر ابعاد مهمی از هویت شخصی و فرهنگی ایشان اثر می‌گذارد. گاهی این تغییرات نیز به جامعه مقصد تحمیل می‌شود که پیامدهای متعددی برای آن متصور است. هرچند مهاجران خود را با برخی معیارهای جامعه میزبان منطبق می‌دانند اما همچنان احساس خوبی ندارند. به‌بیان‌دیگر، بین پیوندهای عمیق و ناخودآگاه با فرهنگ بومی خود که نمی‌خواهند به آن پشت کنند و نگرش جدیدی که احساس می‌کنند برای تحقق اهداف خود بدان نیازمندند، سرگردان هستند. فرهنگ‌پذیری مسئله‌ای است که در بستر و چارچوب فرهنگی، اجتماعی، سیاسی، روانی، جمعیت‌شناختی و... شکل می‌گیرد و بررسی آن تنها از بعد فرهنگی و تلاش برای تبیین آن از یک جنبه منفرد، یافته‌ها را ناقص می‌کند (Hisham & Abu-Rayya, 2021). با توجه به موارد فوق، یکی از کشورهایایی است که سالانه مهاجرت‌هایی به آن صورت می‌گیرد. شکل ۱ خالص مهاجرت در ایران را طی سال‌های ۲۰۰۰-۲۰۲۱ نشان می‌دهد:

شکل ۱

خالص مهاجرت در ایران

همچنین بر اساس گزارش مرکز آمار ایران، تعداد مهاجران طی سال‌های ۱۳۵۵ تا ۱۳۹۰ به شرح ذیل است:

جدول ۱

تعداد مهاجران برحسب مبدأ و مقصد آخرین مهاجرت طی سال‌های ۱۳۵۵-۱۳۹۰

دوره زمانی	مبدأ / مقصد	کل	شهری	روستایی	سهم شهری	سهم روستایی
۹۰ - ۱۳۸۵ (دوره ۵ ساله)	شهر	۴۰۱۴۵۸۶	۳۲۵۹۰۴۰	۷۵۵۵۴۶	۹/۵۸	۷/۱۳
	آبادی	۱۰۲۳۹۵۹	۶۵۵۲۵۱	۳۶۸۷۰۸	۸/۱۱	۷/۶
	خارج از کشور	۱۰۲۵۱۹	۷۸۷۸۹	۲۳۷۳۰	۴/۱	۴/۰
	اظهار نشده	۳۹۳۶۰۲	۳۰۹۰۰۶	۸۴۵۹۶	۶/۵	۵/۱
۸۵ - ۱۳۷۵ (دوره ۱۰ ساله)	جمع کل	۵۵۳۴۶۶۶	۴۳۰۲۰۸۶	۱۲۳۲۵۸۰	۷/۷۷	۳/۲۲
	شهر	۸۳۸۹۶۷۷	۶۳۸۵۶۶۵	۲۰۰۴۰۱۲	۶/۵۲	۵/۱۶
	آبادی	۳۳۹۴۰۹۷	۲۳۳۰۰۵۴	۱۰۶۴۰۴۳	۲/۱۹	۸/۸
	خارج از کشور	۲۶۰۴۹۵	۱۹۸۱۵۹	۶۲۳۳۶	۶/۱	۵/۰
۷۵ - ۱۳۶۵ (دوره ۱۰ ساله)	اظهار نشده	۱۰۳۸۸۱	۸۵۸۳۲	۱۸۰۴۹	۷/۰	۱/۰
	جمع کل	۱۲۱۴۸۱۵۰	۸۹۹۹۷۱۰	۳۱۴۸۴۴۰	۱/۷۴	۹/۲۵
	شهر	۵۶۰۲۸۶۵	۴۰۶۲۱۷۱	۱۵۴۰۶۹۴	۶/۴۶	۷/۱۷
	آبادی	۲۸۳۳۰۰۰	۱۸۸۹۹۰۵	۹۴۳۰۹۵	۷/۲۱	۸/۱۰
۶۵ - ۱۳۵۵ (دوره ۱۰ ساله)	خارج از کشور	۲۳۸۳۳۱	۱۳۷۷۱۴	۱۰۰۶۱۷	۶/۱	۲/۱
	اظهار نشده	۴۴۵۷۴	۳۲۸۸۵	۱۱۶۸۹	۴/۰	۱/۰
	جمع کل	۸۷۱۸۷۷۰	۶۱۲۲۶۷۵	۲۵۹۶۰۹۵	۲/۷۰	۸/۲۹
	شهر	۲۵۹۰۹۵۷	۱۹۱۲۲۴۰	۶۷۸۷۱۷	۳/۳۳	۸/۱۱
۶۰ - ۱۳۴۵ (دوره ۱۰ ساله)	آبادی	۲۲۲۵۷۴۵	۱۵۳۵۵۲۷	۶۹۰۲۱۸	۷/۲۶	۰/۱۲
	خارج از کشور	۶۹۹۹۷۸	۳۶۷۱۳۸	۳۳۲۸۴۰	۴/۶	۸/۵
	اظهار نشده	۲۲۸۰۰۷	۱۶۹۳۱۹	۵۸۶۸۸	۹/۲	۰/۱
	جمع کل	۵۷۴۴۶۸۷	۳۹۸۴۲۲۴	۱۷۶۰۴۶۳	۴/۶۹	۶/۳۰

به طور کل بیش از ۹۵ درصد از اتباع خارجی در ایران را افغانستانی‌ها تشکیل می‌دهند. از جمعیت ۳ میلیونی اتباع افغانستانی در ایران، ۷۸۰ هزار نفر پناهنده و ۲۰۱ تا ۲۰۵ میلیون نفر مهاجر فاقد مدرک و ۵۸۶ هزار نفر دارای گذرنامه هستند. در سال ۲۰۲۲ مهاجرت از افغانستان به ایران ۱,۶۳۴,۹۲۸ نفر بوده است و مهاجرت از ایران به افغانستان ۱,۱۹۶,۹۸۸ نفر بوده است. حدود ۷۸۰۵ درصد از اتباع افغانستانی در مناطق شهری ایران زندگی می‌کنند. همچنین بیشترین تعداد اتباع افغانستانی در مناطق شهری به ترتیب ۵۱۶ هزار نفر در استان تهران، ۲۲۰ هزار نفر در استان خراسان رضوی، ۱۸۳ هزار نفر در اصفهان، ۱۲۵ هزار نفر در کرمان و ۱۰۹ هزار نفر در فارس ساکن هستند.

این مهاجرت‌ها به‌ویژه مهاجرین افغان در حالی صورت می‌گیرد که الگوی فرهنگی - قومی کشور ایران الگوی پیچیده‌ای متشکل از گروه‌های قومی، زبانی، مذهبی، نژادی، فرهنگی و منطقه‌ای را به نمایش می‌گذارد تا جایی که می‌توان گفت این تنوع و پیچیدگی ویژگی بنیادی جامعه ایران است و در هیچ جای دنیا به این شکل وجود ندارد؛ بنابراین با افزایش مهاجرت‌های درون کشوری و برون کشوری و به‌ویژه مهاجرت از افغانستان به ایران ساختارهایی به وجود آمده است که ویژگی بارز آن‌ها گمنامی، فردگرایی و وجود گروه‌ها و فرهنگ‌ها و خرده فرهنگ‌های گوناگون است که مجبورند به هر نحوی در کنار یکدیگر زندگی کنند و در مسیر فکری یک فرهنگ واحد به حیات خود ادامه دهند؛ در غیر این صورت به انزوای فرهنگی کشیده می‌شوند. این پدیده نامطلوب که پیامدهای گسترده دارد، به‌ویژه در کشورهای جهان سوم نمود بیشتری پیدا کرده است. مهاجرت به دلیل این که مستلزم سازگاری و انطباق و به‌بیان دیگر فرهنگ‌پذیری است، به‌عنوان یکی از پیچیده‌ترین پدیده‌های اجتماعی در نظر گرفته می‌شود؛ مهاجرت فرد مهاجر را در عمل در شبکه جدیدی از تبادلات اجتماعی و فرهنگی در تمام حوزه‌های

سیاسی، فرهنگی و اقتصادی قرار می‌دهد که اگر این شبکه ظرفیت پاسخ‌گویی به این نیازها را نداشته باشد، پیامدهای نامطلوبی از جمله معضلات امنیت سیاسی و اجتماعی هم برای مهاجر و هم برای کشور مقصد به همراه دارد. به‌طور کلی و از اواخر دهه ۱۹۷۰ میلادی می‌توان پنج موج مهاجرت را از افغانستان به ایران نام برد که تبارشناسی و کیفیت این موج‌های دیاسپوریک و نوع مهاجرت که از چه دسته‌بندی می‌باشند، جهت تنقیح اهداف تحقیق بسیار مهم می‌باشد:

موج اول: تهاجم اتحاد جماهیر شوروی به افغانستان

موج دوم: آغاز جنگ‌های داخلی در افغانستان

موج سوم: ظهور حکومت طالبان

موج چهارم: تهاجم ایالات متحده آمریکا به افغانستان

موج پنجم: ظهور داعش در منطقه و قدرت گرفتن این نحله تفکر همراه با خیزش مجدد طالبان

تعداد مهاجرین افغان که اکثراً دیاسپورای کار را تشکیل می‌دهند یکی از دغدغه‌های امنیتی ایران در دهه‌های اخیر بوده است. گرچه متولیان امر همیشه اصرار بر خروج ده‌ها هزار نفری مهاجرین از کشور در هر سال دارند، ولی به علت ناامنی روزافزون در افغانستان و رضایت حداقلی مهاجرین، بعید است مهاجرینی که به نوعی در ایران ولو به صورت غیرقانونی اسکان یافته‌اند، تمایلی به خروج از کشور را داشته باشند؛ بنابراین این موضوع ژانوس وار، چهره / تهدید فرصتی برای سیاست‌ها به دنبال خواهد داشت؛ بنابراین و به مانند بسیاری از کشورهای مهاجرپذیر در دنیا که مهاجرت را مهندسی می‌نمایند، نیاز به خط‌مشی‌گذاری مطلوب درباره بحران مهاجرین افغان در کشور ضرورتی انکارناپذیر است. تجارب ایران نیز نشان می‌دهد که در معرض چالش قراردادن ارزش‌ها و هویت بومی ملی یا قومی به واسطه سازوکارهای جهانی یا راهبردهای داخلی همواره مقاومت‌هایی را در برابر ارزش‌های مهاجم برانگیخته است؛ بنابراین با توجه به اهمیتی که صاحب‌نظران برای نقش فرهنگ‌پذیری و فرهنگ‌گریزی مهاجران در نگرش‌ها و کنش‌های اجتماعی و سیاسی، تعیین محدوده‌های کنش‌های بهنجار و نابهنجار و در نهایت امنیت سیاسی و اجتماعی قائل‌اند. موضوع اصلی این تحقیق تحلیل و ارزیابی پیامدهای فرهنگ‌پذیری و فرهنگ‌گریزی مهاجران افغان بر امنیت سیاسی - اجتماعی ایران از ۱۳۵۷ تا ۱۴۰۰ است.

از آنجاکه تاکنون هیچ پژوهشی درباره پیامدهای امنیت سیاسی و اجتماعی فرهنگ‌پذیری و فرهنگ‌گریزی مهاجران افغان انجام نشده است و کشور ایران به منزله کشوری مهاجرپذیر مقصد جمعیت کشور افغانستان است، تفاهم فرهنگی بین جامعه مبدأ و مهاجران افغان و چگونگی انطباق با آن‌ها و نیز پیامدهای امنیتی و سیاسی آن مسئله‌ای است که اهمیت بسیار زیادی دارد. برای اینکه فرهنگ به شکل مؤثر عمل و اهداف جامعه را تأمین کند، باید عناصر مختلف آن به خوبی با یکدیگر هماهنگ باشند. وحدت فرهنگی به معنای انسجام همه عناصر و مجموعه‌های فرهنگی است که کارکرد واحدی دارند؛ اما پدیده‌هایی نظیر قوم‌مداری وجود خرده فرهنگ‌ها و فرهنگ‌های مهاجران می‌توانند این وحدت فرهنگی را با آسیب روبرو کنند. همچنین سازگاری منفعلانه ممکن است آسیب‌های جدی اجتماعی و روانی در بر داشته باشد و مهاجران را در خطر از دست دادن پیوندهای خود با جامعه بزرگ‌تر و به انزوا کشیده شدن قرار دهد. یکی از این آن‌ها، آسیب‌های سیاسی و اجتماعی است. بر این اساس این سؤال مطرح می‌شود که به واقع پیامدهای فرهنگ‌پذیری و فرهنگ‌گریزی مهاجران افغان بر امنیت سیاسی - اجتماعی ایران از ۱۳۵۷ تا ۱۴۰۰ چیست؟ در ادامه ابعاد دیگر مسئله تبیین خواهد شد.

پیشینه تحقیق

به‌طور کلی در ارتباط با موضوع تحلیل و ارزیابی پیامدهای فرهنگ‌پذیری و فرهنگ‌گریزی مهاجران افغان بر امنیت سیاسی - اجتماعی ایران تاکنون آثار محدودی به چاپ رسیده و منتشر شده است. در زیر سعی شده است تا برخی از این آثار داخلی و خارجی مورد بررسی و واکاوی قرار داده شود.

مقصودی (۱۴۰۱)، در مقاله‌ای با عنوان «آسیب‌شناسی سیاست‌گذاری مرتبط با مهاجران افغانستانی در ایران» به این موضوع تأکید کرده است که حضور دیرینه و گسترده مهاجران افغانستانی در ایران فرصت‌ها و چالش‌هایی را برای ساختار سیاسی، اقتصادی، فرهنگی، اجتماعی و حتی امنیتی کشور به وجود آورده و متعاقب آن سیاست‌گذاری‌های پراکنده‌ای در این خصوص انجام شده است (Maghsoodi, 2022). رجبی (۱۴۰۱)، در مقاله‌ای با عنوان «تحلیل تأثیر مهاجرین افغانی در فضای کالبدی شهر مرزی زاهدان» معتقد است که مهاجرت‌های بین‌المللی، به‌خصوص مهاجرت‌های غیرقانونی دارای بازتاب‌ها و پیامدهای مختلفی بر فضای شهر و غیره می‌باشند. نتایج نشان داد که عدم نظارت کافی بر اجرای قوانین شهرسازی از سوی مسئولین و مهاجران مهم‌ترین عامل تأثیرگذار در فضای شهری، شهر مرزی زاهدان می‌باشد (Rajabi, 2022). حاتمی (۱۴۰۰)، در مقاله‌ای با عنوان «سیاست‌گذاری مطلوب مهاجرت و حضور مهاجرین افغان در جمهوری اسلامی ایران» بر این موضوع تأکید کرده است که حضور مهاجرین افغان که اکثراً دیاسپورای کار را تشکیل می‌دهند یکی از دغدغه‌های اقتصادی و اجتماعی ایران در دهه‌های اخیر بوده که چهره تهدید/ فرصتی برای سیاست‌های اجتماعی کشور به دنبال خواهد داشت؛ بنابراین و به‌مانند بسیاری از کشورهای مهاجرپذیر در دنیا که مهاجرت و دیاسپورا را مهندسی می‌نمایند، نیاز به خط‌مشی‌گذاری مطلوب در خصوص بحران مهاجرین افغان در کشور و استفاده مطلوب از این ظرفیت، ضرورتی انکارناپذیر است (Hatami, 2021). کیانی و همکاران (۱۴۰۰)، در مقاله «بررسی و تحلیل فضایی مسیر تردد غیرقانونی اتباع افغانستانی در مرزهای شرقی ایران»، نشان می‌دهد طولانی بودن مرزهای ایران و افغانستان به همراه عارضه‌های طبیعی گوناگون (عوامل طبیعی) و همچنین نبود اشتغال پایدار و توسعه مطلوب (عوامل انسانی) بر نحوه کنترل و مدیریت مرز تأثیرگذار بوده و از این‌رو شناسایی عوامل طبیعی و انسانی به همراه مکان‌یابی دقیق مسیر تردد غیرقانونی اتباع به راهکارهای مدیریت و کنترل دقیق‌تر مرزهای شرقی ایران کمک خواهد کرد (Kayani et al., 2021).

یاربخش (۲۰۲۱) در کتاب «مهمان‌نوازی ایرانی، حاشیه‌نشینی افغان‌ها: فضاهای پناهندگی و تعلق در شهر شیراز (عبور از مرزها در جهان جهانی: کاربرد انسان‌شناسی در مهاجرت، جابه‌جایی و تغییرات اجتماعی) سعی کرده است تا ایده‌های مربوط به فرهنگ، هویت و روابط بین شهروندان ایرانی و پناهندگان افغان ساکن شیراز، ایران و مناطق اطراف را مورد بررسی قرار دهد. نویسنده در این تحقیق راه‌هایی را برجسته می‌کند که در چهل سال گذشته تغییر سیاست‌ها و رویه‌ها نسبت به پناهندگان به‌موازات مفاهیم گذرا در مورد معنای ایرانی بودن پیش رفته است (Yarbaksh, 2021). آمان (۲۰۲۱) در مقاله‌ای با عنوان «بحران پناهجویان افغانستان: چه معنایی برای ایران دارد؟» به موضوع پناهندگان و مهاجران افغانستانی به‌ویژه در بحبوحه قدرت گرفتن مجدد طالبان پرداخته است. از منظر نویسنده حضور طالبان در افغانستان و تکرار فاجعه پناهندگان افغانی دهه ۱۹۹۰ در سال ۲۰۲۱ فراتر از برجسته کردن یک تراژدی عظیم انسانی، ممکن است به نمادی از به‌اصطلاح جنگ علیه تروریسم تبدیل شود. از منظر نویسنده افغانستان و مردم آن در شرایطی که ارتش‌های خارجی از کشورشان عقب‌نشینی می‌کنند با فجایی دست‌به‌گریبان خواهند بود. به‌ویژه این‌که طالبان با سرعت کابل را تصرف کردند (Aman, 2021). ناصح (۲۰۱۸) در مقاله «بازگرداندن پناهندگان افغان از ایران: مطالعه مشخصات پناهگاه» در پی بررسی وضعیت افغانستانی‌ها در ایران است. یافته‌ها در این مطالعه حاکی از آن است که بیش از ۸۰ درصد از افغان‌های مورد بررسی در این مطالعه به فضای زندگی خصوصی بادوام سرپوشیده با حداقل استانداردهای زندگی در ایران دسترسی داشتند. اسناد بازبایی شده در بررسی ادبیات سیستماتیک تحقیق نشان می‌دهد که دسترسی به استانداردهای مشابه در

میان عودت‌کنندگان افغان بین ۳۰ تا ۷۳ درصد بوده است. نتایج تحلیل این تحقیق نیاز به ارزیابی مجدد بازگشت به کشور به‌عنوان یک‌راه‌حل بادوام برای جابجایی افغان‌ها در غیاب شرایط مناسب سرپناه دارد و نیاز به گنجاندن برنامه‌های کمک سرپناه در برنامه‌های بازگشت را برجسته کرده است (Naseh, 2018).

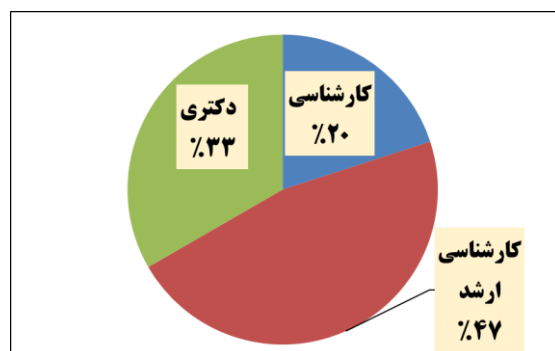
روش پژوهش

در این مطالعه، به‌منظور تحلیل داده‌ها، از روش ترکیبی بهره گرفته شده است. روش ترکیبی، تلفیقی از دو روش تحقیق کیفی و کمی است. در بخش کیفی، از روش تحلیل محتوا و ابزار پرسشنامه باز برای تحلیل داده‌ها استفاده شده است. در این روش متغیرها و مضامین الگوی مفهومی تحقیق با استفاده از رویکرد شناسه‌گذاری و طی سه مرحله شناسه‌گذاری باز، محوری و انتخابی مورد شناسایی قرار گرفتند. در بخش کمی پژوهش نیز از روش مدل‌سازی معادلات ساختاری (حداقل مربعات جزئی) با نرم‌افزار PLS نسخه ۳ استفاده شده است. در بخش کمی، مدل حاصل از بخش کیفی با ابزار پرسشنامه بسته، مورد اعتبارسنجی و آزمون قرار می‌گیرد.

بنابراین در این تحقیق اطلاعات و داده‌ها در دو مرحله گردآوری و تحلیل شده است. اول، در گام نخست به‌منظور تدوین ادبیات موضوعی و تبیین چارچوبی برای تدوین الگو، طی یک پرسشنامه باز، پس از انجام هماهنگی، از طریق مراجعه حضوری، پست سفارشی و پست الکترونیک از ۱۵ نفر از خبرگان تحقیق مورد نظرخواهی قرار گرفت. لازم به توضیح است اشباع نظری پس از بررسی پرسشنامه‌ها و مصاحبه‌ها با ۱۵ نفر رسیده شد و دیگر موضوع جدیدی استنباط نگردید. دوم، مدل مفهومی تحقیق تعیین شد که در نهایت از ۳۸۴ نفر مورد اعتبارسنجی قرار گرفت. بررسی اعتبار روابط میان مقوله‌های اصلی مدل مفهومی تحقیق با بهره‌گیری از نظر کارکنان اداره امور اتباع و مهاجرین خارجی استانداری تهران، مهاجرین افغان و شهروندان ایرانی با روش حداقل مربعات جزئی (PLS) انجام شد.

شکل ۲

فراوانی مصاحبه‌شوندگان به تفکیک سطح تحصیلات

روایی و اعتبار ابزار اندازه‌گیری (پرسشنامه) با توجه به‌مرور ادبیات موضوعی پژوهش که در حقیقت همان نظر متخصصان و خبرگان است، مورد ارزیابی قرار گرفت و پرسشنامه طراحی شده، پیش از ارائه، به تأیید اساتید محترم و تعدادی از متخصصین این حوزه رسیده است. لازم به ذکر است، برای اطمینان از روایی پرسشنامه نیز، ۱۵ نسخه آن در مطالعه مقدماتی بر روی افرادی که به‌طور تصادفی انتخاب شدند، توزیع شد و پاسخ‌ها مورد تحلیل و بررسی قرار گرفت. برای بررسی پایایی پرسشنامه نیز از روش آلفای کرونباخ استفاده شده است. ضریب آلفای کرونباخ برای پرسشنامه تحقیق حاضر، مقدار ۰/۸۹ به‌دست آمده که بزرگ‌تر از مقدار استاندارد ۰/۷ است. لذا می‌توان به این نتیجه رسید که پرسشنامه‌های تحقیق حاضر از پایایی مناسبی برخوردار است.

یافته‌ها

در این تحقیق برای شناسایی ابعاد و مؤلفه‌های الگوی پیامدهای فرهنگ‌پذیری و فرهنگ‌گریزی مهاجران افغان بر امنیت سیاسی - اجتماعی ایران، از رویکرد اشتراوس و کوربین در نظریه‌پردازی داده بنیاد استفاده شد. لازم به ذکر است که فرآیند جمع‌آوری و تجزیه و تحلیل داده‌ها در این روش تحقیق به صورت رفت و برگشتی کدگذاری مستمر مقایسه‌ای و هم‌زمان انجام گرفت. جمع‌آوری داده‌ها تا جایی ادامه پیدا کرد که محقق در داده‌ها به مرز اشباع رسیده و مفاهیم مرتبط با الگوی پیامدهای فرهنگ‌پذیری و فرهنگ‌گریزی مهاجران افغان بر امنیت سیاسی - اجتماعی ایران که توسط مصاحبه‌شوندگان مختلف مطرح شده بود در قالب الگوهای تکرارپذیر جای گرفت. با کنار هم قرار دادن کدهای اولیه متناظر مستخرج از ۱۵ مصاحبه صورت گرفته، مفاهیم اصلی شناسایی شده‌اند که در واقع ترکیبی از چند کد اولیه می‌باشد. بر این اساس تعداد ۴۰ مقوله فرعی و ۱۹۴ مفهوم شناسایی گردید.

جدول ۲

مقوله‌های فرعی احصا شده در پژوهش

نشانگر	مفاهیم	کدهای اولیه متناظر
۱	وضعیت اقتصادی مهاجران افغان در	شرایط مالی محدود مهاجران افغان در ایران
۲	ایران	وضعیت اقتصادی نامناسب باعث ایجاد احساس عدم تعلق و تمایل به اشتراک در فرهنگ
۳		وضعیت اقتصادی مهاجران افغان موجب تضعیف امنیت سیاسی و اجتماعی در ایران
۴	سیاست‌های مهاجرت و قوانین مربوط به	اجرای سیاست‌های مهاجرت منطبق با موازین بین‌المللی و انسان‌دوستانه
۵	وضعیت مهاجران	ایجاد قوانین و آیین‌نامه‌های دقیق و عادلانه برای وضعیت مهاجران افغان
۶		ایجاد بسترهای آموزشی و فرهنگی مناسب برای مهاجران افغان
۷		همکاری و تعامل فعال با سازمان‌های مردم‌نهاد و مراکز محلی
۸	تفاوت‌های فرهنگی بین مهاجران افغان	زبان
۹	و جامعه میزبان (ایران)	مذهب
۱۰		سنت‌ها و رسوم
۱۱		تفاوت‌های فرهنگی در زمینه‌های هنری، موسیقی و ادبیات
۱۲		شناخت و درک تفاوت‌های فرهنگی بین این دو جامعه
۱۳	سطح تحصیلات و آموزش مهاجران	ارتقاء سطح تحصیلات مهاجران افغان موجب تقویت ارتباطات میان فرهنگی و افزایش درک متقابل
۱۴	افغان	آموزش و تحصیلات و ارتباطات مثبت بین دو جامعه
۱۵		تحصیلات به‌عنوان پلی برای انتقال دانش و فرهنگ بین جوامع مختلف عمل می‌کند
۱۶		ایجاد فرصت‌های شغلی بهتر و تعمیق ارتباطات اقتصادی و اجتماعی با جامعه میزبان
۱۷		ارتقاء سطح تحصیلات کمک به فرهنگ‌پذیری مهاجران در ایران و جلوگیری از فرهنگ‌گریزی آن‌ها
۱۸	تعاملات و ارتباطات فرهنگی میان	تبادل فرهنگی
۱۹	مهاجران و جامعه میزبان	ایجاد فضای دوسویه
۲۰		ارتقاء احترام متقابل
۲۱		تقویت ارتباطات میان فرهنگی
۲۲		حفظ امنیت سیاسی و اجتماعی
۲۳		سیاست‌های اجتماعی و فرهنگی منطبق با ارزش‌ها

۲۴	سیاست‌های اجتماعی و فرهنگی کشور	ارائه خدمات اجتماعی و فرهنگی مناسب به مهاجران
۲۵	میزبان	ارتقاء آموزش و فرهنگ مهاجران
۲۶		حمایت از فرهنگ‌های متنوع و ارزش‌های انسانی
۲۷		ایجاد فضایی آمیزشی و پذیرایی از تفاوت‌های فرهنگی
۲۸		سیاست‌های اجتماعی و فرهنگی کشور میزبان
۲۹	تعداد مهاجران افغان	افزایش تعداد مهاجران افغان و افزایش تنوع فرهنگی و اجتماعی
۳۰		افزایش تعداد مهاجران منجر به چالش‌های اجتماعی و امنیتی
۳۱		افزایش فشارهای اقتصادی و اجتماعی
۳۲		ایجاد نگرانی‌ها و ترس‌ها در جامعه میزبان
۳۳		تعداد مهاجران افغان یکی از عوامل مؤثر بر فرهنگ‌پذیری و فرهنگ‌گریزی
۳۴	ورود غیرقانونی مهاجران افغان به ایران	افزایش تنش‌ها و نگرانی‌ها در جامعه میزبان
۳۵		افزایش فشارهای اقتصادی و اجتماعی در کشور
۳۶		افزایش جرم و جنایت در جامعه
۳۷		ایجاد ناهماهنگی‌های اجتماعی و فرهنگی
۳۸		تأثیر بسزایی بر امنیت سیاسی و اجتماعی کشور
۳۹	نبود سیاست‌های مهاجرتی مؤثر	ناهماهنگی و بی‌نظمی در ورود و ادغام مهاجران
۴۰		افزایش فشارهای اقتصادی و اجتماعی به جامعه میزبان و مهاجران و کاهش امنیت سیاسی و اجتماعی
۴۱		ایجاد جریان‌های مهاجرت غیرقانونی و ناقض قوانین کشور
۴۲		نادیده گرفتن نیازها و حقوق مهاجران
۴۳		تأثیر بسزایی بر امنیت سیاسی و اجتماعی کشور داشته و نیازمند توجه و اقدامات مؤثر از سوی مقامات مربوطه است
۴۴	عدم توانایی در اداره و کنترل مهاجران	ایجاد ناهماهنگی و بی‌نظمی در فرآیند ورود و ادغام آن‌ها
۴۵		افزایش فشارهای اقتصادی و اجتماعی به جامعه میزبان و مهاجران
۴۶		افزایش احساس عدم تعلق و عدم امنیت مهاجران
۴۷		ایجاد شرایط نامناسب برای ادغام و تعامل مثبت میان مهاجران و جامعه میزبان
۴۸		عدم توانایی در مدیریت مهاجران
۴۹	وجود فرهنگ‌ها و ارزش‌های مختلف در میان مهاجران افغان	افزایش تنوع فرهنگی و ارتباطات میان فرهنگی
۵۰		ایجاد تضادها و ناهماهنگی‌های فرهنگی
۵۱		افزایش تعارضات اجتماعی و فرهنگی
۵۲		ایجاد فرصت‌ها برای تبادل فرهنگی و آموزش متقابل
۵۳		ضرورت مدیریت مناسب و ارتقاء فرهنگی
۵۴	تأثیر مهاجران افغان در سیاست‌های داخلی ایران و تأثیر آن‌ها بر قدرت و ساختار سیاسی	تغییرات در سیاست‌های دولت و تصمیم‌گیری‌های سیاسی کشور
۵۵		تغییرات در قدرت و ساختار سیاسی کشور
۵۶	ساختار سیاسی	نظرگاه‌ها و ایدئولوژی‌های مختلف می‌تواند به تضادات فرهنگی و اجتماعی منجر شود
۵۷		تغییرات در نیازها و اولویت‌های سیاسی و اجتماعی جامعه ایران
۵۸		تأثیر مهاجران افغان در سیاست‌های داخلی بر فرهنگ‌پذیری و فرهنگ‌گریزی
۵۹	بی‌ثباتی سیاسی در افغانستان	تأثیر افزایش تعداد مهاجران افغان به ایران و کاهش فرهنگ‌پذیری و افزایش فرهنگ‌گریزی مهاجران
۶۰		افزایش تنش‌ها و تضادات فرهنگی و اجتماعی میان مهاجران افغان
۶۱		افزایش تداوم مهاجرت غیرقانونی و ناقض قوانین در افغانستان

تأثیر بی‌ثباتی سیاسی در افغانستان بر امنیت سیاسی و اجتماعی ایران	۶۲
تأثیر وجود فقر و بیکاری در افغانستان بر افزایش مهاجری غیرقانونی به ایران	۶۳
تأثیر وجود فقر و بیکاری در افغانستان بر افزایش فشارهای اقتصادی و اجتماعی به جامعه میزبان	۶۴
تأثیر وجود فقر و بیکاری در افغانستان بر کاهش امکانات آموزشی و اجتماعی برای مهاجران افغان	۶۵
تأثیر وجود فقر و بیکاری در افغانستان بر افزایش ناامنی و جرم‌های اجتماعی در ایران	۶۶
تأثیر وجود فقر و بیکاری در افغانستان بر فرهنگ پذیری و فرهنگ گریزی مهاجران	۶۷
تأثیر مرز مشترک بین ایران و افغانستان بر فرهنگ پذیری و فرهنگ گریزی مهاجران افغان در ایران	۶۸
وجود مرز مشترک بین ایران و افغانستان	۶۸
وجود این مرز موجب تداوم یا تغییر فرهنگ مهاجران افغان در ایران	۶۹
نقش امنیت سیاسی و اجتماعی ایران و وجود مرز مشترک بر امنیت کشور	۷۰
فرهنگ افغانی با رسوخ و تأثیرات آن در برخی جوانب زندگی اجتماعی، فرهنگی و هنری ایران موجب تحولات در فرهنگ محلی	۷۱
تأثیر فرهنگی و اجتماعی مهاجران افغان بر جامعه ایران	۷۱
محدودیت‌ها و عدم دسترسی به منابع ضروری مهاجران افغان، از فرهنگ اصلی خود فاصله گرفته و فرهنگ ایرانی را به جای آن پذیرفته‌اند.	۷۲
تأثیر تحولات فرهنگی و اجتماعی بر فرهنگ پذیری و فرهنگ گریزی مهاجران افغان	۷۳
تأثیر امنیت سیاسی و اجتماعی ایران بر فرهنگ پذیری و فرهنگ گریزی مهاجران افغان	۷۴
تأثیر نشان دادن جامعه ایران بر فرهنگ گریزی نسبت به مهاجران افغان بر تنش‌ها و اختلافات بین دو جامعه افغان	۷۵
تأثیر مستقیم فرهنگ پذیری و فرهنگ گریزی مهاجران افغان بر امنیت سیاسی و اجتماعی ایران	۷۶
تأثیر تحریم‌ها و محدودیت‌های اقتصادی بر فرهنگ پذیری و فرهنگ گریزی مهاجران افغان در ایران	۷۷
تأثیر تحریم‌ها و محدودیت‌های اقتصادی	۷۷
تأثیر تحریم‌ها و محدودیت‌های اقتصادی بر کاهش فرصت‌های اشتغال و کسب درآمد برای مهاجران افغان	۷۸
تأثیر تحریم‌ها و محدودیت‌های اقتصادی بر کاهش دسترسی به خدمات اساسی مانند بهداشت، تحصیل و مسکن برای مهاجران افغان	۷۹
تأثیر تحریم‌ها و محدودیت‌های اقتصادی می‌توانند به‌عنوان یک عامل مداخله‌گر بر فرهنگ پذیری و فرهنگ گریزی مهاجران افغان	۸۰
تأثیر سطح تنش‌ها و تقابل‌ها بر ایجاد اختلافات و تنش‌های بین مهاجران افغان و جامعه میزبان	۸۱
سطح تنش‌ها و تقابل‌ها	۸۱
تأثیر سطح تنش‌ها و تقابل‌ها بر ایجاد تبعیض نسبت به مهاجران افغان	۸۲
تأثیر سطح تنش‌ها و تقابل‌ها به‌عنوان یک عامل مداخله‌گر مؤثر بر فرهنگ پذیری و فرهنگ گریزی مهاجران افغان	۸۳
تأثیر سطح تنش‌ها بر امنیت سیاسی و اجتماعی ایران	۸۴
تأثیر ترویج ایدئولوژی‌ها و گروه‌های تروریستی بر ارزش‌های مهاجران افغان	۸۵
تأثیر گروه‌های تروریستی بر ایجاد تقابل و تنش‌ها بین مهاجران افغان و جامعه میزبان	۸۶
تأثیر گروه‌های تروریستی بر فرهنگ پذیری و فرهنگ گریزی مهاجران افغان در ایران	۸۷
تأثیر عوامل خارجی مانند رسانه‌ها و شبکه‌های اجتماعی بر فرهنگ پذیری و فرهنگ گریزی مهاجران افغان در ایران	۸۸
عوامل خارجی مانند رسانه‌ها و شبکه‌های اجتماعی	۸۸
تأثیر منفی رسانه‌ها و شبکه‌های اجتماعی بر نگرش جامعه نسبت به مهاجران افغان	۸۹
نقش رسانه‌ها و شبکه‌های اجتماعی بر ترویج ایدئولوژی‌ها و گروه‌های تروریستی	۹۰
تأثیر رسانه‌ها و شبکه‌های اجتماعی بر امنیت سیاسی و اجتماعی ایران	۹۱
تأثیر ایجاد فرصت‌های شغلی و اقتصادی بر بهبود وضعیت اقتصادی آن‌ها	۹۲
تأثیر ایجاد فرصت‌های شغلی و اقتصادی برای مهاجران افغان	۹۳
فرصت‌های شغلی و اقتصادی برای مهاجران افغان به‌عنوان یک‌راهبرد مؤثر بر فرهنگ پذیری و فرهنگ گریزی آن‌ها	۹۴
فرصت‌های شغلی و اقتصادی برای مهاجران افغان	۹۴
ایجاد توازن اجتماعی به معنای تساوی در حقوق و فرصت‌ها بین مهاجران افغان و جامعه میزبان	۹۵

۹۶	ایجاد توازن اجتماعی و حقوق برابر برای	برابری حقوق باعث افزایش اعتماد و همبستگی بین اعضای جوامع.
۹۷	مهاجران افغان	توازن اجتماعی موجب احساس تعلق مهاجران افغان و تمایل به ترک خانه‌های خود
۹۸		حقوق برابر برای مهاجران افغان می‌تواند به افزایش فرصت‌های اشتغال و بهبود شرایط اقتصادی آن‌ها کمک کند.
۹۹		با ایجاد توازن اجتماعی و حقوق برابر، امنیت سیاسی و اجتماعی برای هر دو جامعه بهبود می‌یابد.
۱۰۰	ترویج فرهنگ تسامح، همبستگی و احترام متقابل بین مهاجران و جامعه	ترویج فرهنگ تسامح به معنای قبول و احترام به تفاوت‌ها و تنوع فرهنگی میان مهاجران افغان و جامعه میزبان است.
۱۰۱	میزبان	این راهبرد می‌تواند باعث ایجاد همبستگی و همکاری بین مهاجران و جامعه می‌شود.
۱۰۲		تسامح باعث افزایش اعتماد و تعامل مثبت میان اعضای جامعه
۱۰۳		تأثیر ترویج احترام متقابل نسبت به فرهنگ و ارزش‌های هر دو جامعه بر افزایش فرهنگ‌پذیری و کاهش فرهنگ‌گزینی مهاجران افغان
۱۰۴		با ترویج فرهنگ تسامح، همبستگی و احترام متقابل، امنیت سیاسی و اجتماعی برای هر دو جامعه بهبود می‌یابد.
۱۰۵	تقویت همکاری بین‌المللی و تبادل تجربیات و دانش در زمینه مهاجرت و امنیت	تقویت همکاری بین‌المللی در زمینه مهاجرت و امنیت می‌تواند به اشتراک‌گذاری تجربیات و دانش بین کشورها منجر شود.
۱۰۶	امنیت	این راهبرد می‌تواند باعث بهبود سیاست‌ها و برنامه‌های مهاجرت و امنیت در کشورها شود.
۱۰۷		تبادل تجربیات و دانش در زمینه مهاجرت و امنیت می‌تواند باعث افزایش آگاهی و فهم متقابل میان کشورها و جوامع شود.
۱۰۸		تقویت همکاری بین‌المللی می‌تواند باعث ایجاد شبکه‌های ارتباطی بین مهاجران و جوامع میزبان شود.
۱۰۹		با تقویت همکاری بین‌المللی و تبادل تجربیات و دانش، امنیت سیاسی و اجتماعی برای هر دو جامعه بهبود می‌یابد.
۱۱۰	برگزاری رویدادها، جشنواره‌ها و فعالیت‌های فرهنگی	تأثیر برگزاری رویدادها، جشنواره‌ها و فعالیت‌های فرهنگی بر تبادل فرهنگی و ارتباط بین مهاجران افغان و جامعه میزبان
۱۱۱		تأثیر رویدادهای فرهنگی بر افزایش آگاهی و فهم متقابل درباره فرهنگ و هنر مهاجران افغان
۱۱۲		تأثیر برگزاری رویدادها و جشنواره‌ها بر نمایش و ارائه فرهنگ و هنر مهاجران افغان به جامعه میزبان
۱۱۳		تأثیر برگزاری رویدادها و جشنواره‌ها بر ایجاد تعامل و همبستگی بین مهاجران افغان و جامعه
۱۱۴		تأثیر برگزاری رویدادها، جشنواره‌ها و فعالیت‌های فرهنگی بر امنیت سیاسی و اجتماعی برای هر دو جامعه
۱۱۵	مدیریت تضادهای فرهنگی	تأثیر تضادهای فرهنگی بر افزایش تنش‌های اجتماعی و سیاسی
۱۱۶		فرهنگ‌پذیری در مقابل فرهنگ‌گزینی
۱۱۷		تأثیر تضادهای فرهنگی بر ناامنی سیاسی
۱۱۸		ضرورت مدیریت تضادهای فرهنگی
۱۱۹		توازن بین امنیت و فرهنگ
۱۲۰	ترویج احترام و تعامل اجتماعی	تأثیر احترام متقابل و تعامل بر فهم و درک بهتری درباره فرهنگ و هویت
۱۲۱		احترام به حقوق اقلیت‌ها و فرهنگ‌های مختلف موجود در جامعه
۱۲۲		تأثیر ارتقاء تعامل اجتماعی میان فرهنگ‌های مختلف بر تقویت همبستگی و انسجام اجتماعی
۱۲۳		تأثیر ترویج تعامل اجتماعی و احترام متقابل میان مهاجران افغان و جوانان و نسل جوان جامعه میزبان
۱۲۴		تأثیر احترام و تعامل اجتماعی میان مهاجران افغان و جوامع میزبان بر همکاری و تعاون در برابر چالش‌های سیاسی و امنیتی در ایران
۱۲۵	ترویج احترام به تفاوت‌های فرهنگی و اجتماعی و تشویق به تعامل میان فرهنگی و اجتماعی	ایجاد فهم و توافق میان افغانستان و مردم ایران
۱۲۶		ترویج احترام به تفاوت‌های فرهنگی و اجتماعی
۱۲۷	فرهنگی و اجتماعی	تقویت همدلی و انسجام اجتماعی
۱۲۸		تسهیل در تعامل میان فرهنگ‌ها
۱۲۹		ارتقای آگاهی و فهم

۱۳۰	ترویج اعتماد و همکاری میان مهاجران	ترویج اعتماد و همکاری میان مهاجران افغانستانی و جامعه میزبان
۱۳۱	و جامعه میزبان	کاهش درگیری‌ها و منازعات
۱۳۲		ترویج حقوق بشر و تقویت عدالت اجتماعی
۱۳۳		ایجاد یک جامعه متحد و متعهد
۱۳۴		ایجاد فرصت‌های افزایش همکاری اقتصادی و اشتغال مهاجران افغانستانی در ایران
۱۳۵	تأثیر بر تعادل جمعیت و منابع	افزایش فشار بر منابع
۱۳۶		تغییر در تعادل جمعیت
۱۳۷		فشار بر سیستم آموزشی و بهداشتی
۱۳۸		افزایش رقابت برای منابع
۱۳۹		تأثیر بر تمدن و فرهنگ
۱۴۰	فشار بر سیستم اجتماعی و خدمات عمومی	کاهش کیفیت خدمات عمومی
۱۴۱		افزایش هزینه‌های عمومی
۱۴۲		افزایش رقابت برای منابع
۱۴۳		فشار بر سیستم آموزشی
۱۴۴		ایجاد ناپایداری اقتصادی و اجتماعی
۱۴۵	تأثیر بر بازار کار	رقابت برای شغل
۱۴۶		کاهش حقوق و شرایط کار
۱۴۷		افزایش کار ناقلی
۱۴۸		افزایش نارضایتی اجتماعی
۱۴۹		افزایش ریسک اجتماعی
۱۵۰	تأثیر بر امنیت مرزی	نفوذ قاچاقچیان و تروریست‌ها
۱۵۱		افزایش فشار بر نیروهای امنیتی
۱۵۲		افزایش جرم و جنایت
۱۵۳		افزایش جرم و جنایت
۱۵۴		تأثیر بر حفظ ترتیب و امنیت عمومی
۱۵۵		آسیب به روابط بین‌المللی
۱۵۶	ضعف امنیت سیاسی	تهدید به استقرار نظم سیاسی
۱۵۷		تأثیر اقتصادی
۱۵۸		زیان به سیاست خارجی
۱۵۹		تأثیر بر اندیشه‌ها و ایدئولوژی‌ها
۱۶۰		تشدید تنش‌های قومی و قبایلی
۱۶۱	تعارضات فرهنگی	ایجاد تنش‌ها و تعارض‌های اجتماعی
۱۶۲		محدودیت‌های فرهنگی و نیت ایرانیان در قبول فرهنگ مهاجران
۱۶۳		افزایش بیکاری و فقر
۱۶۴		ارتکاب جرائم و افزایش خشونت
۱۶۵		تأثیر منفی تعارضات فرهنگی بر فرهنگ پذیری و فرهنگ‌گریزی مهاجران افغان در ایران
۱۶۶		ایجاد تضاد و تفاوت‌ها
۱۶۷		عدم تعامل و همکاری
۱۶۸		نگرانی‌ها و ترس‌ها
۱۶۹		افزایش تنش‌های سیاسی و اجتماعی

ایجاد تقابلات قومی و قومیتی	۱۷۰
ناتوانی در ارائه خدمات اساسی	۱۷۱
افزایش فشار اقتصادی و ناتوانی در توان‌بخشی	۱۷۲
تشدید مسائل ساختاری و نابرابری‌ها	۱۷۳
ایجاد نارضایتی و اختلاط فرهنگی	۱۷۴
تأثیر منفی فشار بر زیرساخت‌ها بر فرهنگ‌پذیری و فرهنگ‌گریزی مهاجران افغان در ایران	۱۷۵
کاهش فرصت‌های اشتغال	۱۷۶
تأثیرات غیرمنتظره بر توسعه اقتصادی کشور	۱۷۷
افزایش بار اقتصادی	۱۷۸
افزایش فشار بر سامانه‌های اجتماعی	۱۷۹
افزایش تقابلات فرهنگی	۱۸۰
تأثیرات غیرمنتظره مهاجران افغان بر توسعه اقتصادی کشور	۱۸۰
تشدید نگرانی‌ها و بروز ترس‌ها	۱۸۱
تهدید امنیت ملی	۱۸۱
افزایش تروریسم و فعالیت‌های غیرقانونی	۱۸۲
افزایش توتالیتریزم و نفرت	۱۸۳
افزایش محدودیت‌ها و سخت‌تر شدن شرایط زندگی	۱۸۴
تأثیرات تهدید امنیت ملی بر فرهنگ‌پذیری و فرهنگ‌گریزی مهاجران افغان	۱۸۵
افزایش هرج‌ومرج و تعارضات	۱۸۶
تنش‌های اجتماعی و تعاملات منفی	۱۸۶
افزایش تبعیض و هجوم‌ها	۱۸۷
افزایش انزوا و نامتعارف شدن	۱۸۸
پیامدهای تنش‌های اجتماعی و تعاملات منفی میان مهاجران افغان و جامعه میزبان	۱۸۹
فرهنگ‌پذیری و فرهنگ‌گریزی	۱۹۰
فرهنگ‌پذیری به معنای پذیرش، تحمل و تعامل میان فرهنگ‌های مختلف است. در این مورد، فرهنگ‌پذیری مربوط به ایران است که به محض ورود مهاجران افغان به این کشور، فرهنگ‌های آنان را برای زندگی در جامعه ایرانی پذیرش می‌کند و ممکن است تلاش کند تا آنان را در فرهنگ خود تعمیم دهد.	۱۹۰
فرهنگ‌پذیری برای همه مهاجران افغان در ایران صدق نمی‌کند. برخی از مردم ایران ممکن است فرهنگ‌گریزی نسبت به مهاجران داشته باشند؛ به این معنی که آن‌ها ترجیح می‌دهند فرهنگ آنان را به جای خود نپذیرند و از همه‌چیز سعی می‌کنند تا آن‌ها را از تمامی جوانب فرهنگی خود دورنگه دارند.	۱۹۱
فرهنگ‌پذیری و فرهنگ‌گریزی مهاجران افغان ممکن است به دلیل مواردی نظیر ترس از تغییرات فرهنگی، نگرانی‌ها درباره آثار مثبت و منفی مهاجرت بر جامعه میزبان و یا عدم آشنایی کافی با فرهنگ مهاجرین باشد.	۱۹۲
برخی از مهاجران افغان به خصوص کودکان و جوانان در فرهنگ جامعه ایرانی جذب می‌شوند و پذیرش بیشتری دارند ولی در کل، استراتژی‌ها و رویکردهای مختلف در مقابله با فرهنگ‌های مهاجرین وجود دارد.	۱۹۳
همیشه ممکن است در جوامع مختلف و در مواقع خاص تنش‌ها و تضادهای فرهنگی بروز کند که نیازمند پایداری به اصول تعامل فرهنگی، تحمل دیگران و یک رویکرد سازشی و روابط بین فرهنگی است.	۱۹۴

ایجاد مقوله‌ها: هنگامی که داده‌ها باز شد و مفاهیم از درون آن‌ها سر برآورد، محقق به دنبال مصادیقی می‌گردد که بتواند با کمک

آن‌ها مفاهیم را در قالب مقوله‌هایی دسته‌بندی کند. طبق دیدگاه اشتراوس و کوربین (۱۹۹۸) برخی از مفاهیم را می‌توان در قالب مقوله‌ای که از انتزاع بالاتری نسبت به آن مفاهیم برخوردار می‌باشد، دسته‌بندی نمود. به کمک مقوله‌ها می‌توان چیزهای در حال وقوع را توصیف کرد؛ بنابراین در ادامه گام اول با کنار هم قراردادن مفاهیم متناظر، مقوله‌ها شناسایی شده‌اند که در واقع ترکیبی از چند مفهوم می‌باشد. در این پژوهش تعداد ۴۰ مقوله فرعی و ۱۹۴ مفهوم شناسایی شده است.

کدگذاری محوری: کدگذاری محوری، فرآیند ربط دهی مقوله‌ها به زیر مقوله‌ها و پیوند دادن مقوله‌ها در سطح ویژگی‌ها و ابعاد است. این کدگذاری به این دلیل محوری نامیده شده است که کدگذاری حول محور یک مقوله تحقق می‌یابد. در این مرحله، مقوله‌ها ویژگی‌ها و ابعاد حاصل از کدگذاری باز، تدوین شده و سر جای خود قرار می‌گیرد تا دانش فرایندهای در مورد روابط ایجاد گردد. استراوس در مرحله کدگذاری محوری از چند اقدام اصلی بحث کرده که در فهرست ذیل نشان داده شده است.

- بیان کردن ویژگی‌های یک مقوله و ابعاد آن‌ها اقدامی که حین کدگذاری باز آغاز شده است.

- شناسایی شرایط گوناگون کنش یا برهمکنش‌های گوناگون و پیامدهای گوناگون مربوط به یک پدیده

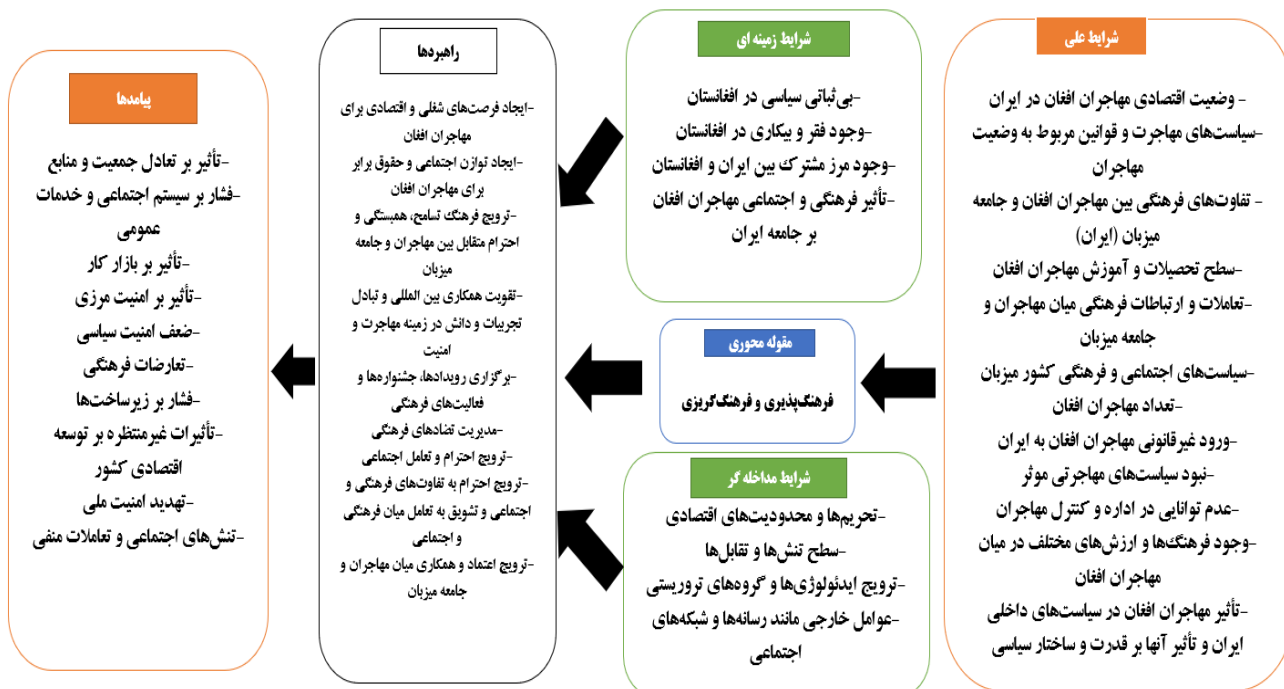
- ربط دهی یک مقوله با زیر مقوله‌هایش، از طریق گزاره‌هایی که چگونگی ربط آن‌ها به همدیگر را مطرح می‌کنند.

- جستجوی سرخ‌هایی در داده‌ها که بر چگونگی ربط تهیه‌ای ممکن مقوله‌های اصلی به هم دلالت دارد.

در این مرحله، محقق یک مقوله مرحله کدگذاری باز را انتخاب کرده و آن را در مرکز فرآیندی که در حال بررسی آن است به‌عنوان «مقوله محوری» قرار می‌دهد و سپس دیگر مقوله‌ها را به آن ربط می‌دهد. این مقوله‌های دیگر عبارت‌اند از: «شرایط علی»، «شرایط زمینه‌ای و مداخله‌گر» و «پیامدها» این مرحله مشتمل بر ترسیم یک نمودار است که «الگوی کدگذاری» نامیده می‌شود. الگوی کدگذاری روابط فیما بین شرایط، علی راهبردها، شرایط زمینه‌ای و مداخله‌گر و پیامدها را نمایان می‌کند.

شکل ۳

الگوی تحقیق در بخش کیفی

لازم به توضیح است تمامی متغیرهای مندرج در مدل بر اساس نظر خبرگان تحقیق به‌دست آمده است و مدل به‌صورت بی‌طرفانه

تدوین شده است.

- از جمله عوامل علی تأثیرگذار بر فرهنگ‌پذیری و فرهنگ‌گریزی مهاجران افغان می‌توان به وضعیت اقتصادی مهاجران افغان در ایران، سیاست‌های مهاجرت و قوانین مربوط به وضعیت مهاجران، تفاوت‌های فرهنگی بین مهاجران افغان و جامعه میزبان (ایران)، سطح تحصیلات و آموزش مهاجران افغان، تعاملات و ارتباطات فرهنگی میان مهاجران و جامعه میزبان، سیاست‌های اجتماعی و فرهنگی کشور میزبان، تعداد مهاجران افغان، ورود غیرقانونی مهاجران افغان به ایران، نبود سیاست‌های مهاجرتی مؤثر، عدم توانایی در اداره و کنترل مهاجران، وجود فرهنگ‌ها و ارزش‌های مختلف در میان مهاجران افغان، تأثیر مهاجران افغان در سیاست‌های داخلی ایران و تأثیر آن‌ها بر قدرت و ساختار سیاسی اشاره نمود.
- همچنین بی‌ثباتی سیاسی در افغانستان، وجود فقر و بیکاری در افغانستان، وجود مرز مشترک بین ایران و افغانستان، تأثیر فرهنگی و اجتماعی مهاجران افغان بر جامعه ایران زمینه خاصی را جهت اجرای راهبردها تبیین می‌کنند.
- از تحریم‌ها و محدودیت‌های اقتصادی، سطح تنش‌ها و تقابل‌ها، ترویج ایدئولوژی‌ها و گروه‌های تروریستی، عوامل خارجی مانند رسانه‌ها و شبکه‌های اجتماعی نیز می‌توان به‌عنوان بستری عام جهت اجرای کنش‌ها و تعاملات یادکرد.
- ایجاد فرصت‌های شغلی و اقتصادی برای مهاجران افغان، ایجاد توازن اجتماعی و حقوق برابر برای مهاجران افغان، ترویج فرهنگ تسامح، همبستگی و احترام متقابل بین مهاجران و جامعه میزبان، تقویت همکاری بین‌المللی و تبادل تجربیات و دانش در زمینه مهاجرت و امنیت، برگزاری رویدادها، جشنواره‌ها و فعالیت‌های فرهنگی، مدیریت تضادهای فرهنگی، ترویج احترام و تعامل اجتماعی، ترویج احترام به تفاوت‌های فرهنگی و اجتماعی و تشویق به تعامل میان فرهنگی و اجتماعی، ترویج اعتماد و همکاری میان مهاجران و جامعه میزبان نیز راهبردهای شناسایی شده هستند.
- در نهایت نیز فرهنگ‌پذیری و فرهنگ‌گریزی مهاجران افغان تحت تأثیر شرایط علی، شرایط زمینه‌ای، شرایط مداخله‌گر و کنش‌ها و تعاملات، پیامدهایی شامل تأثیر بر تعادل جمعیت و منابع، فشار بر سیستم اجتماعی و خدمات عمومی، تأثیر بر بازار کار، تأثیر بر امنیت مرزی، ضعف امنیت سیاسی، تعارضات فرهنگی، فشار بر زیرساخت‌ها، تأثیرات غیرمنتظره بر توسعه اقتصادی کشور، تهدید امنیت ملی، تنش‌های اجتماعی و تعاملات منفی را به همراه دارند.

برازش مدل اندازه‌گیری: برازش مدل اندازه‌گیری از طریق شاخص‌های بارهای عاملی، آلفای کرونباخ، پایایی ترکیبی (CR)^۱،

میانگین واریانس استخراج‌شده (AVE)^۲ و روایی تشخیصی (واگرا)^۳ بررسی گردیده است. تمامی بارهای عاملی شاخص‌ها، بالاتر از ۰/۵ و در سطح اطمینان ۹۵ درصد، معنی‌دار هستند (سطح معنی‌داری زیر ۰/۰۵ است) و مقادیر آماره تی خارج از بازه ۱.۹۶+ و ۱.۹۶- قرار دادند که نشان‌دهنده این موضوع است که سازه‌ها از این لحاظ در سطح مطلوبی قرار دارند. همچنین میانگین واریانس استخراج‌شده مربوط به متغیرهای اصلی پژوهش بالاتر از ۰.۵ به دست آمده است که مناسب بودن این شاخص را نشان می‌دهد. عدد آلفای کرونباخ و همچنین مقادیر پایایی ترکیبی متغیرهای اصلی پژوهش نیز بزرگ‌تر از ۰/۷ هستند که نشان‌دهنده مناسب بودن این شاخص‌ها می‌باشد.

تخمین مدل پژوهش: با توجه به اینکه در نرم‌افزار Smart PLS از مقدار تی برای بررسی معنی‌دار بودن ضرایب استفاده می‌شود

و این مقدار برای خطای ۵ درصد عدد ۱/۹۶ می‌باشد، برای بررسی معنی‌داری از مقایسه مقدار آماره تی روابط با عدد مفروض فوق استفاده

1 Composite Reliability

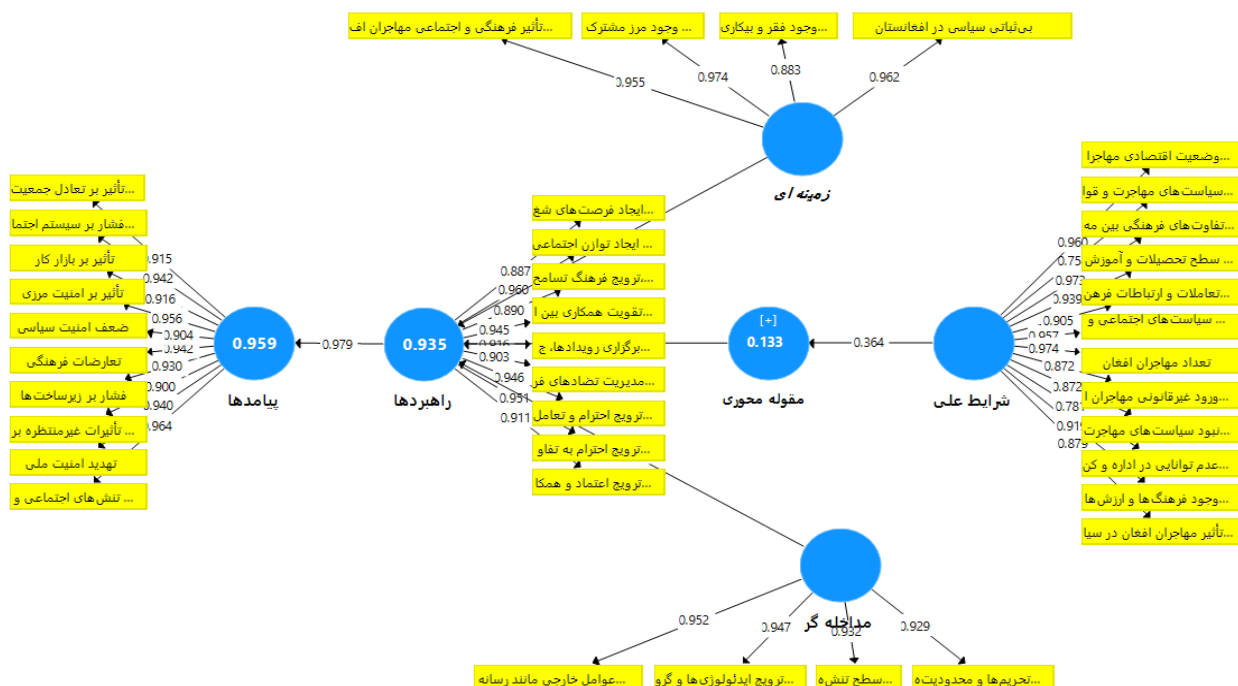
2 Average Variance Extracted

3 Divergent Validity

می‌گردد. به طوری که اگر مقدار آماره تی از مقدار ۹۶ / ۱ بیشتر باشد، رابطه نشان داده شده، معنی دار است. شکل ۴ مقدار ضریب مسیر متغیرهای پژوهش را نشان می‌دهند.

شکل ۴

مقدار ضریب مسیر متغیرهای پژوهش

با توجه به خروجی نرم‌افزار، ضرایب مسیر و نتایج مربوط به معنی‌داری آن‌ها در جدول ۳ نشان داده شده است.

جدول ۳

ضرایب اثرگذاری متغیرها و معناداری آن‌ها

مسیر از متغیر	به متغیر	ضریب مسیر	ضریب t	نتیجه
شرایط علی	محوری	۰/۳۶۴	۲/۴۷۱	معنی‌دار
شرایط زمینه‌ای	راهبردها	۰/۶۷۱	۲/۹۱۴	معنی‌دار
شرایط مداخله‌گر	راهبردها	۰/۳۲۵	۳/۹۳۴	معنی‌دار
محوری	راهبردها	۰/۱۲۶	۲/۳۰۳	معنی‌دار
راهبردها	پیامدها	۰/۹۷۹	۲۱/۶۸۰	معنی‌دار

بحث و نتیجه گیری

فرهنگ پذیری به معنای پذیرش و تحمل فرهنگ و آداب و رسوم متفاوت مهاجران و ارزش‌ها و عقاید آنها است. زمانی که جامعه‌ای از مهاجران پذیرایی کند و بتواند در کنار آنها زندگی کند، این روند را می‌توان فرهنگ پذیری نامید. فرهنگ‌گرایی (فرهنگ شومی) در برخی

موارد به معنای عدم تطبیق و تلاش مهاجران در حفظ و حراست از فرهنگ، آداب و رسوم و زبان خود در جامعه جدید است. این امر ممکن است به دلیل دغدغه‌ها، فشارها و یا عدم علاقه به تطبیق با فرهنگ جدیدی باشد. در طول زمان، ممکن است مهاجران افغان در ایران فرهنگ‌پذیری یا فرهنگ‌گریزی را انتخاب کنند. بسیاری از مهاجران تلاش می‌کنند تا تعامل بین فرهنگ‌های خود و فرهنگ میزبان را تسهیل کنند و در جامعه جدید مشارکت کنند. این تعامل شامل یادگیری زبان محلی، احترام به آداب و رسوم محلی و همکاری با جامعه میزبان است؛ اما در برخی موارد، مهاجران ممکن است به دلیل عدم آشنایی کافی با فرهنگ جدید و احساس عدم تعلق به جامعه میزبان، فرهنگ‌گریزی را انتخاب کنند و با ایجاد جوامع جداگانه و حفظ زبان، آداب و رسوم و هویت خود در بین خود باقی بمانند. به هر حال فرهنگ‌پذیری و فرهنگ‌گریزی دو طرف یک بازه نیستند و ممکن است مهاجران در طول زمان و به تدریج بین این دو طرف جابجا شوند. توجه و تعامل بین فرهنگ‌ها و فهم درست نیازها و نگرانی‌های هر دو طرف می‌تواند به کاهش تنش‌ها و ایجاد تعامل فرهنگی مثبت کمک کند. بر اساس نتایج تحقیق حاضر، فرهنگ‌پذیری و فرهنگ‌گریزی مهاجران افغان پیامدهای بسیاری دارد که بر اساس نظر خبرگان تحقیق در این حوزه برخی پیامدها به شرح ذیل شناسایی شده است:

تأثیر بر تعادل جمعیت و منابع: فرهنگ‌پذیری و فرهنگ‌گریزی مهاجران افغان می‌تواند بر تعادل جمعیت و منابع در کشور میزبان (ایران) تأثیر داشته باشد که ممکن است در نهایت به بروز تهدیداتی برای امنیت سیاسی و اجتماعی این کشور منجر شود. تأثیرات احتمالی عبارت‌اند از:

۱. تحمیل بار نفوذ جمعیتی: افغانستان در حال حاضر با مشکلات جدی مربوط به تعداد جمعیت روبه‌رو است. ورود مهاجران افغان به ایران ممکن است موجب افزایش نفوذ جمعیتی در ایران شود و برنامه‌های توسعه اقتصادی و اجتماعی کشور را تحت فشار قرار دهد. این شرایط می‌تواند تضعیف امکانات عمومی، سیستم بهداشت و درمان، آموزش و نیروی کار را به دنبال داشته و منابع نفتی و انرژی کشور را مورد استفاده غیرقانونی قرار دهند.

۲. ایجاد ناامنی عمومی: با ورود افغان‌ها به ایران، ممکن است محیط امنیتی کشور تحت فشار قرار گیرد. برخی از مهاجران ممکن است استفاده نامشروع از امکانات کشور شامل کشاورزی، معدن، کار و... را به دلیل وجود فقر در کشور خود با دیگران به اشتراک بگذارند. این امر ممکن است منجر به افزایش جرائم مرتبط با مواد مخدر، قاچاق انسان و سرمایه‌های غیرقانونی شود. همچنین در برخی از موارد، برخی شبکه‌های تروریستی نیز می‌توانند از مهاجران فراری افغان برای فعالیت‌های خود استفاده کنند.

۳. تأثیرات اقتصادی: ورود مهاجران افغان به ایران ممکن است منجر به به وجود آمدن تغییرات اقتصادی شود. افزایش نفوذ اقتصادی و عدم تعامل مؤثر در بازار کار می‌تواند بر سطح بیکاری، رکود اقتصادی و کیفیت زندگی ایرانیان تأثیر بگذارد. همچنین، فقر و عدم تساوی اقتصادی در بین جامعه می‌تواند دسترسی به منابع و خدمات عمومی را برای همه طبقه‌ها محدود کند و عدم تعادل بازار کار را رقم بزند. در مجموع، امکان دارد که ورود بی‌رویه مهاجران افغان در ایران بر تعادل جمعیت و منابع تأثیر بگذارد و به تأثیر عمده‌ای نیز در امنیت سیاسی و اجتماعی کشور منجر شود.

فشار بر سیستم اجتماعی و خدمات عمومی: ورود مهاجران افغان به ایران و پدیده فرهنگ‌گریزی و فرهنگ‌پذیری می‌تواند فشارهای قابل توجهی بر سیستم اجتماعی و خدمات عمومی کشور (ایران) وارد کند که در نهایت به تهدید امنیت سیاسی و اجتماعی منجر شود. برخی از اثرات احتمالی عبارت‌اند از:

۱. فشار بر خدمات عمومی: افزایش جمعیت با ورود مهاجران افغان ممکن است منجر به فشار بیشتر بر روی سیستم خدمات عمومی مانند خدمات بهداشتی، آموزشی، امنیتی و حمل‌ونقل عمومی شود. ممکن است منابع کافی برای تأمین این خدمات در دسترس نباشد و کمبود نیروی انسانی و امکانات مناسب معابر و تجهیزات بهداشتی را تجربه کنیم که باعث کاهش کیفیت این خدمات می‌شود.

۲. بار نفوذ بیشتر: ورود مهاجران افغان به ایران ممکن است منجر به افزایش نفوذ نامشروع برخی از افراد و گروه‌ها شود. فقر و عدم تعامل موفق در بازار کار باعث می‌شود که برخی افراد در فعالیت‌های مشکوک شرکت کنند، مانند قاچاق مواد مخدر و سرمایه‌های غیرقانونی. این وضعیت می‌تواند باعث افزایش جرائم و ناامنی عمومی شود.

۳. تأثیرات اقتصادی: ورود مهاجران افغان به ایران ممکن است تأثیرات اقتصادی مهمی داشته باشد. برخی از اثرات احتمالی از این قبیل شامل افزایش بیکاری، فشار بر بازار کار، کاهش سطح معیشتی، فقر و ناتوانی در دسترسی به منابع و خدمات عمومی است. این تأثیرات اقتصادی می‌تواند پایداری اجتماعی را تحت فشار قرار داده و ممکن است باعث ناامنی و نارضایتی عمومی شود.

به‌طور کلی، فرهنگ پذیری و فرهنگ‌گریزی مهاجران افغان می‌تواند فشارهای قابل‌توجهی بر سیستم اجتماعی و خدمات عمومی کشور ایجاد کند که می‌تواند منجر به تهدید امنیت سیاسی و اجتماعی شود. برای مقابله با این تهدیدات، نیاز به توسعه برنامه‌های مناسب، مدیریت منابع و همکاری بین دولت و سازمان‌های بین‌المللی برای مدیریت اجتماعی و اقتصادی این مسئله است.

تأثیر بر بازار کار: فرهنگ‌پذیری و فرهنگ‌گریزی مهاجران افغان می‌تواند تأثیر مهمی بر بازار کار کشور (ایران) داشته باشد که به‌صورت مستقیم بر امنیت سیاسی و اجتماعی تأثیر می‌گذارد. برخی از اثرات مهم عبارت‌اند از:

۱. رقابت برای شغل‌های محدود: ورود مهاجران افغان می‌تواند منجر به افزایش رقابت در بازار کار شود. این امر می‌تواند باعث افزایش بیکاری در بین ایرانیان شود و عدم تعادل بازار کار را رقم بزند. در صورتی که نیروی کار آماده بیشتری به بازار کار بپیوندد، امکان ارتقای شغلی، بهبود شرایط کار و درآمد کمتر می‌شود که می‌تواند زمینه‌ای برای ناامنی سیاسی و اجتماعی باشد.

۲. فشار بر منابع و خدمات عمومی: ورود مهاجران افغان می‌تواند منجر به فشار بیشتر بر روی منابع و خدمات عمومی شود. این فشار می‌تواند به دلیل کمبود نیروی کار مجرب واقعی، ناکافی بودن زیرساخت‌ها، خدمات بهداشتی و آموزشی ایجاد شود. این وضعیت منجر به کاهش کیفیت خدمات عمومی و استقرار فرهنگ نادرست به جامعه می‌شود.

۳. عدم تعامل مؤثر در بازار کار: برخی از مهاجران افغان به دلیل تفاوت‌های فرهنگی و زبانی ممکن است دچار مشکلات در تعامل با سیستم کاری کشور میزبان شوند. عدم تطابق مهارت‌ها و تجربه‌های شغلی با نیازهای بازار کار باعث کاهش شانس اشتغال می‌شود و انسجام و همبستگی در جامعه را به خطر می‌اندازد.

به‌طور خلاصه، تأثیر فرهنگ‌پذیری و فرهنگ‌گریزی مهاجران افغان بر بازار کار می‌تواند مهم باشد و به‌صورت غیرمستقیم و مستقیم بر امنیت سیاسی و اجتماعی تأثیر بگذارد. برای مقابله با این تأثیرات، نیاز به سیاست‌ها و برنامه‌های مناسب حفظ و توسعه بازار کار و آموزش به منظور استقرار مهارت‌ها و توانمندی‌های متناسب با نیازهای اجتماعی و اقتصادی مورد نیاز است.

تأثیر بر امنیت مرزی: تأثیر فرهنگ‌پذیری و فرهنگ‌گریزی مهاجران افغان بر امنیت مرزی می‌تواند یکی از پیامدهای مهمی باشد که بر امنیت سیاسی و اجتماعی ایران تأثیر می‌گذارد. برخی از اثرات مهم عبارت‌اند از:

۱. ورود غیرقانونی: عدم کنترل دقیق ورود مهاجران افغان می‌تواند به ورود افراد غیرقانونی به ایران بیانجامد. این می‌تواند باعث فعالیت‌های غیرقانونی مانند قاچاق مواد مخدر، قاچاق انسان، قاچاق کالا و تروریسم شود. این فعالیت‌ها می‌توانند امنیت سیاسی و اجتماعی را تحت تأثیر قرار داده و به وجود تهدیدهای امنیتی برای ایران منجر شوند.

۲. تهدید به منابع: ورود بزرگسالان و فرزندان بی‌سرپرست به‌عنوان مهاجران افغان می‌تواند منجر به تهدید منابع اقتصادی و طبیعی ایران شود. استفاده غیرقانونی از منابع طبیعی، محیط‌زیست و منابع آب می‌تواند عواقب بلندمدتی برای امنیت مرزی و بیولوژیکی ایران داشته باشد.

۳. عدم تعامل مؤثر: فرهنگ‌پذیری و فرهنگ‌گریزی مهاجران افغان با مفهوم و قوانین جامعه میزبان در تعامل با کشور میزبان (ایران) و ارائه دستاوردهای فرهنگی و اطلاعاتی می‌تواند دچار مشکل شود. نبود فهم مشترک درباره قوانین و آرمان‌های خویشاوندانه می‌تواند به کاهش اعتماد و برهم‌کنش بین مهاجران و افراد محلی منجر شود که باعث ناامنی سیاسی و اجتماعی می‌شود.

به طور خلاصه، تأثیر فرهنگ‌پذیری و فرهنگ‌گریزی مهاجران افغان بر امنیت مرزی می‌تواند مهم باشد و به ریشه‌های عمده تهدیدهای امنیتی منجر شود. برای مقابله با این تأثیرات، نیاز به استفاده از تکنولوژی مرزی پیشرفته، تقویت سیستم همکاری بین‌المللی در حفظ امنیت مرزی و بهبود تعامل فرهنگی و اجتماعی بین مهاجران و جامعه میزبان است.

ضعف امنیت سیاسی: فرهنگ‌پذیری و فرهنگ‌گریزی مهاجران افغان می‌تواند تأثیر عمده‌ای بر امنیت سیاسی - اجتماعی ایران داشته باشد و از طریق آن، ضعف امنیت سیاسی به وجود آید. برخی از پیامدهای این موضوع عبارت‌اند از:

۱. نفوذ تهدیدات و تحریک‌های سیاسی: وجود جمعیت مهاجران افغان می‌تواند باعث نفوذ تهدیدات و تحریک‌های سیاسی به داخل ایران شود. برخی از این تهدیدات می‌تواند شامل تهدیدات امنیت ملی، جریان‌های تروریستی، فعالیت‌های جاسوسی و فرصت‌طلبی‌های سیاسی باشد که منجر به ضعف امنیت سیاسی کشور می‌شود.

۲. تأثیر در امنیت اجتماعی: افزایش تعداد مهاجران افغان و عدم تطابق فرهنگ و زبان آن‌ها می‌تواند به افزایش تنش‌ها و اختلافات اجتماعی منجر شود. این تنش‌ها ممکن است بین جامعه میزبان و مهاجران و یا بین خود مهاجران ایجاد شود که منجر به ضعف امنیت اجتماعی و اختلالات در جامعه می‌شود.

۳. تأثیر بر سیاست‌های داخلی: برخی از مهاجران افغان ممکن است تلاش کنند تا تأثیر خود را بر سیاست‌ها و تصمیم‌گیری‌های داخلی ایران داشته باشند. این تلاش‌ها می‌تواند به تأثیر در امنیت سیاسی کشور و پایبندی به آرمان‌ها و سیاست‌های ملی بیفزاید و باعث ضعف امنیت سیاسی شود.

۴. فعالیت‌های غیرقانونی: برخی از مهاجران افغان ممکن است به دلیل عدم اشتغال و کمبود منابع، به فعالیت‌های غیرقانونی از جمله جرم و فساد روی آورده و به نقض قوانین و امنیت داخلی ایرانیان بپردازند که منجر به ضعف امنیت سیاسی و اجتماعی می‌شود.

به طور خلاصه، ضعف امنیت سیاسی می‌تواند یکی از پیامدهای بروز فرهنگ‌پذیری و فرهنگ‌گریزی مهاجران افغان در ایران باشد. برای مقابله با این تأثیرات، نیاز به تقویت سیستم‌های حفاظتی و امنیتی، تدابیر سنجیده برای کنترل ورود غیرقانونی، ترویج فرهنگی مناسب و بهره‌گیری از مواد آموزشی در خصوص قوانین و ارزش‌های ایرانی است.

تعارضات فرهنگی: تعارضات فرهنگی مهاجران افغان می‌تواند یکی از پیامدهای مهم فرهنگ‌پذیری و فرهنگ‌گریزی آن‌ها باشد که بر امنیت سیاسی و اجتماعی ایران تأثیر می‌گذارد. این تعارضات ممکن است از عوامل زیر نشئت گرفته و به تناقض در رابطه میان مهاجران و جامعه میزبان بیانجامد:

۱. تفاوت‌های فرهنگی و زبانی: مهاجران افغان ممکن است به دلیل تفاوت‌های فرهنگی و زبانی با جامعه میزبان مواجه شوند. این تفاوت‌ها ممکن است باعث بروز سوءتفاهم و ناتوانی در برقراری ارتباط و تعامل میان دو گروه شود که منجر به تعارض فرهنگی می‌شود.

۲. تفاوت‌های اعتقادات و مذهبی: تفاوت اعتقادات و مذاهب میان مهاجران افغان و جامعه میزبان می‌تواند باعث تعارضات فرهنگی و مذهبی شود. این تعارضات ممکن است به شکل تنش‌ها و ترس‌ها نسبت به اشتباه تفسیر مذاهب دینی و یا برخورد منفی با تفاوت‌های فرهنگی از سوی هر دو گروه به وجود آید.

۳. عدم تطابق ارزش‌ها و ایدئولوژی‌ها: مهاجران افغان و جامعه میزبان ممکن است ارزش‌ها، ایدئولوژی‌ها و نگرش‌های متفاوتی داشته باشند. این تفاوت‌ها ممکن است باعث بروز تعارضات سیاسی و اجتماعی شود و در نتیجه بر امنیت سیاسی و اجتماعی تأثیر داشته باشد.

۴. ناتوانی در تطبیق با تغییرات فرهنگی: مهاجران افغان که به کشور جدید مهاجرت کرده‌اند، ممکن است ناتوان در تطبیق با تغییرات فرهنگی و اجتماعی جدید باشند. این می‌تواند باعث ایجاد تنش، عدم رضایت و اختلافات فرهنگی در جوامع میزبان شود که در نهایت به ضعف امنیت سیاسی-اجتماعی منجر می‌شود.

به طور خلاصه، تعارضات فرهنگی مهاجران افغان می‌تواند به‌عنوان یکی از پیامدهای فرهنگ‌پذیری و فرهنگ‌گزینی آن‌ها بر امنیت سیاسی - اجتماعی ایران مطرح شود. برای مدیریت این تعارضات، نیاز به ترویج فرهنگ تعامل، تقویت ارتباطات فرهنگی و آموزشی بین مهاجران و جامعه میزبان، احترام به تفاوت‌ها و تقویت همکاری‌های مشترک میان گروه‌ها است.

فشار بر زیرساخت‌ها: فشار بر زیرساخت‌ها نیز می‌تواند یکی از پیامدهای فرهنگ‌پذیری و فرهنگ‌گزینی مهاجران افغان باشد که بر امنیت سیاسی - اجتماعی ایران تأثیر می‌گذارد. برخی از تأثیرات این موضوع عبارت‌اند از:

۱. فشار بر سیستم حمل‌ونقل عمومی: افزایش تعداد مهاجران افغان ممکن است باعث فشار بر سیستم حمل‌ونقل عمومی شود. این فشار می‌تواند منجر به تأخیرهای بیشتر در حرکت و ترافیک شهری شود که در نتیجه به ضعف امنیت سیاسی و اجتماعی منجر می‌شود.

۲. فشار بر زیرساخت‌های مسکن: انتقال جمعیتی بزرگ مهاجران افغان می‌تواند فشار زیادی بر زیرساخت‌های مسکن کشور میزبان وارد کند. عدم توانایی در تأمین مسکن مناسب برای مهاجران می‌تواند نگرانی‌ها و نارضایتی‌های اجتماعی را افزایش دهد و باعث ضعف امنیت سیاسی-اجتماعی شود.

۳. فشار بر زیرساخت‌های بهداشتی و آب و برق: افزایش تعداد مهاجران افغان ممکن است باعث فشار بر زیرساخت‌های بهداشتی و آب و برق کشور میزبان شود، از جمله فاضلاب و پسماندها، منابع آب و صرفه‌جویی در استفاده از انرژی‌های مختلف. این فشار می‌تواند منجر به بروز مشکلات بهداشتی و زیست‌محیطی شود که در نهایت به ضعف امنیت سیاسی و اجتماعی انجامد.

۴. نارضایتی اقتصادی: فرهنگ‌پذیری و فرهنگ‌گزینی مهاجران افغان می‌تواند باعث افزایش نیازهای مالی و اقتصادی برای جامعه میزبان شود. این نیازها ممکن است باعث نارضایتی اقتصادی در سطح جامعه شود و در نتیجه به ضعف امنیت سیاسی-اجتماعی منجر شود.

به طور خلاصه، فشار بر زیرساخت‌های عمومی و اقتصادی به‌عنوان یکی از پیامدهای فرهنگ‌پذیری و فرهنگ‌گزینی مهاجران افغان می‌تواند بر امنیت سیاسی و اجتماعی ایران تأثیر منفی بگذارد. برای مقابله با این تأثیرات، نیاز به برنامه‌ریزی محکم برای توسعه زیرساخت‌های عمومی، توزیع مناسب منابع و تقویت همکاری بین دولت و جامعه جهت بهبود شرایط زندگی مهاجران افغان است.

تأثیرات غیرمنتظره بر توسعه اقتصادی کشور: تأثیرات غیرمنتظره بر توسعه اقتصادی کشور می‌تواند یکی از پیامدهای فرهنگ‌پذیری و فرهنگ‌گزینی مهاجران افغان باشد که بر امنیت سیاسی و اجتماعی ایران تأثیر می‌گذارد. این تأثیرات ممکن است شامل موارد زیر باشد:

۱. بار مالی بر دولت: فشار تعداد زیادی از مهاجران افغان می‌تواند منجر به بار مالی بر دولت شود. دولت ممکن است به تأمین خدمات اساسی مانند آموزش، بهداشت، مسکن و امنیت برای این گروه از افراد ناتوان باشد و این بار مالی می‌تواند منجر به کاهش منابع و توسعه در دیگر حوزه‌ها شود.

۲. رقابت برای منابع: افزایش جمعیت مهاجران افغان می‌تواند منجر به رقابت بیشتر برای منابع مانند کار، مسکن، آب و انرژی شود. این رقابت به تنش‌های اجتماعی، اختلافات فرهنگی و نارضایتی اقتصادی انجامد که ممکن است به ضعف امنیت سیاسی-اجتماعی منجر شود.

۳. کاهش نرخ بیکاری و آموزش دهی: گروهی از مهاجران افغان می‌توانند به دنبال کار و اشتغال باشند. این ممکن است باعث کاهش نرخ بیکاری در جامعه میزبان شده و به وضعیت اقتصادی جامعه کمک کند؛ اما زمانی که این افراد در وضعیت بدآموزشی باشند، نیازمند برنامه‌های آموزشی مناسب هستند تا از نیروی کار جامعه میزبان بهره‌برداری مناسبی صورت پذیرد.

۴. افزایش ریسک‌های امنیتی: تعداد بزرگی از مهاجران افغان به علت عدم دسترسی به شغل‌های بسته و رفاه کافی، ممکن است در فعالیت‌های غیرقانونی و بیکاری فعالیت کنند. این وضعیت می‌تواند ریسک‌های امنیتی را افزایش دهد، از جمله جرم و جنایت، تروریسم و تسلیحات غیرقانونی که در نهایت به ضعف امنیت سیاسی - اجتماعی تأثیر می‌گذارد.

به طور خلاصه، تأثیرات غیرمنتظره بر توسعه اقتصادی کشور به‌عنوان یکی از پیامدهای فرهنگ‌پذیری و فرهنگ‌گریزی مهاجران افغان می‌تواند بر امنیت سیاسی - اجتماعی ایران تأثیر منفی داشته باشد. برای مقابله با این تأثیرات، نیاز به مدیریت منابع، برنامه‌ریزی متناسب با تعداد مهاجران، ارتقای سطح تحصیلات و مهارت‌های آنان و توانمندسازی اقتصادی آن‌ها و همچنین مراقبت از امنیت عمومی و حفظ نظم عمومی در جامعه است.

تهدید امنیت ملی: تهدید امنیت ملی نیز می‌تواند یکی از پیامدهای فرهنگ‌پذیری و فرهنگ‌گریزی مهاجران افغان باشد که بر امنیت سیاسی - اجتماعی ایران تأثیر می‌گذارد. برخی از تأثیرات این موضوع عبارت‌اند از:

۱. تهدید تروریسم: برخی از مهاجران افغان ممکن است در فعالیت‌های تروریستی و خشونت‌آمیز شرکت کنند. این افراد می‌توانند به‌عنوان اعضای گروه‌های تروریستی فعالیت کنند و دست به عملیات تروریستی یا حملات تروریستی بزنند که می‌تواند به نظم عمومی و امنیت سیاسی - اجتماعی کشور تهدیدکننده باشد.

۲. فعالیت قاچاق: افزایش تعداد مهاجران افغان ممکن است باعث افزایش فعالیت‌های قاچاق خصوصی و قاچاق عمومی شود. قاچاقچیان می‌توانند از این شرایط بهره‌برداری کنند و مواد مخدر، سلاح، مهاجران غیرقانونی و سایر کالاها را به عرضه کنند. این فعالیت‌های غیرقانونی می‌تواند به کاهش امنیت سیاسی-اجتماعی و افشای منافع کشور منجر شود.

۳. خسارت به نظم عمومی: افزایش تعداد مهاجران افغان ممکن است باعث ایجاد نارضایتی‌ها و اضطراب‌ها در جامعه شود. این نارضایتی‌ها ممکن است به تجمعات عمومی، تظاهرات و اعتراضات منجر شود که به نظم و امنیت عمومی ضربه می‌زنند و می‌تواند به افزایش تنش‌های اجتماعی و سیاسی منجر شوند.

۴. تأثیر بر نظام آموزش: افزایش تعداد مهاجران افغان ممکن است به افزایش فشار بر نظام آموزش برای کشور میزبان منجر شود. تأمین آموزش واقعی و متناسب با نیازهای این گروه از مهاجران ممکن است مشکلاتی را برای ساماندهی آموزش عمومی در کشور ایجاد کند و به‌طور کلی نظام آموزشی را تحت فشار قرار دهد.

به طور خلاصه، تهدید امنیت ملی به‌عنوان یکی از پیامدهای فرهنگ‌پذیری و فرهنگ‌گریزی مهاجران افغان می‌تواند بر امنیت سیاسی - اجتماعی ایران تأثیرات منفی داشته باشد. برای مقابله با این تأثیرات، نیاز به تقویت نظارت و امنیت مرزها، همکاری بین‌المللی در مبارزه با تروریسم و قاچاق، رشد اقتصادی و اشتغال و توسعه نظام‌های آموزشی و اجتماعی است.

تنش‌های اجتماعی و تعاملات منفی: تنش‌های اجتماعی و تعاملات منفی ممکن است از پیامدهای فرهنگ‌پذیری و فرهنگ‌گریزی مهاجران افغان بر امنیت سیاسی - اجتماعی ایران باشد. در ادامه، برخی از این پیامدها را توضیح می‌دهم:

۱. تداخل فرهنگی: مهاجران افغان با زبان، مذهب، اقتصاد، عادات و رسوم متفاوتی در میان جامعه ایرانی وجود دارند. این تفاوت‌ها می‌تواند به تداخل فرهنگی منجر شود و باعث بروز تنش‌های اجتماعی و ناهنجاری‌های رفتاری شود.

۲. اشتغال و منابع: رشد جمعیت افغانی ممکن است منابع اقتصادی و اشتغال در کشور میزبان را به چالش بکشد. این موضوع می‌تواند باعث استفاده زیاد از منابع طبیعی، بروز رقابت برای اشتغال و به‌زونی افزایش نرخ بیکاری در بین جامعه شود که در نتیجه تنش‌های اجتماعی و عدم تعامل مثبت بین جمعیت محلی و مهاجرین قرار می‌گیرد.

۳. جرم و جنایت: تعداد زیادی از مهاجران افغان به دلیل عدم دسترسی به امنیت مالی و اجتماعی، ممکن است به فعالیت‌های مجرمانه و تضاد با قوانین کشور میزبان بپردازند. این موضوع می‌تواند بروز جرم و جنایت در جامعه، افزایش احساس ناامنی و به‌هم‌ریختگی اجتماعی را نیز در پی داشته باشد.

۴. تنش‌های قومی و اقوامی: به دلیل وجود اقوام و گروه‌های نژادی مختلف در میان مهاجران افغان، تنش‌های قومی و اقوامی ممکن است در جامعه شکل بگیرد. این تنش‌ها می‌توانند به تشدید دیدگاه‌های تبعیض‌آمیز و عنصری و در نتیجه تهدید امنیت سیاسی و اجتماعی منجر شوند.

به طور خلاصه، تنش‌های اجتماعی و تعاملات منفی ممکن است از پیامدهای فرهنگ‌پذیری و فرهنگ‌گریزی مهاجران افغان بر امنیت سیاسی - اجتماعی ایران باشند. برای مقابله با این تأثیرات، نیاز به ترویج فرهنگ تعامل مثبت و جهش پیشرفتی در تفکر جامعه و سیاست‌های متعادل و منصفانه درباره مهاجرت است. همچنین، لازم است که تلاش‌ها برای اشتغال‌زایی و یادگیری زبان و فرهنگ میزبان در میان مهاجران تقویت شود. با توجه به نتایج تحقیق و پیامدهای فرهنگ‌گریزی و فرهنگ‌پذیری مهاجران افغان بر امنیت سیاسی و اجتماعی ایران، پیشنهاداتی متناسب با هر پیامد به شرح ذیل قابل ذکر است:

۱- تقویت کنترل مرزها: باید کنترل بر مهاجرت غیرقانونی و ورود غیرمجاز مهاجران افغان به ایران تشدید شود. در این راستا بایستی زیرساخت‌ها و تجهیزات لازم برای ایجاد مرزهای امن فیزیکی و نظارت الکترونیکی فراهم شود.

۲- تنظیم الزامات قانونی: باید قوانین و مقررات دقیقی برای میزان ورود و اقامت مهاجران افغان در ایران تدوین شود. همچنین، نظامی منسجم برای ثبت وضعیت مهاجران و صدور اقامتنامه‌ها و گذرنامه‌ها باید وجود داشته باشد.

۳- توسعه برنامه‌های بازگشت: برای کاهش و تنظیم تراکم مهاجران افغان در ایران، باید برنامه‌های بازگشت تدوین شود. ایجاد شرایط و فرصت‌های خوبی برای بازگشت به افغانستان، به ویژه برای افرادی که به طور غیرقانونی وارد شده‌اند، در این زمینه تسهیل‌کننده خواهد بود.

۴- افزایش همکاری امنیتی و اطلاعاتی: باید همکاری بین ایران و افغانستان در زمینه امنیت سیاسی و اجتماعی تقویت شود. تبادل اطلاعات و همکاری بین دو کشور در زمینه مبارزه با قاچاقچیان مهاجرین و عوامل تروریستی می‌تواند در این زمینه موثر باشد.

۵- آموزش عمومی: باید تلاش کرد تا آگاهی عمومی درباره مسائل مربوط به امنیت سیاسی و اجتماعی و تأثیرات منفی مهاجران افغان در این زمینه افزایش یابد. برگزاری کمپین‌های آموزشی و توجیهی می‌تواند به افزایش آگاهی و اطلاعات عمومی در این زمینه کمک کند.

تعارض منافع

در انجام مطالعه حاضر، هیچ‌گونه تضاد منافی وجود ندارد.

مشارکت نویسندگان

در نگارش این مقاله تمامی نویسندگان نقش یکسانی ایفا کردند.

موازن اخلاقی

در انجام این پژوهش تمامی موازن و اصول اخلاقی رعایت گردیده است.

شفافیت داده‌ها

داده‌ها و مآخذ پژوهش حاضر در صورت درخواست از نویسنده مسئول و ضمن رعایت اصول کپی رایت ارسال خواهد شد.

حامی مالی

این پژوهش حامی مالی نداشته است.

References

- Aman, F. (2020). *Afghan Migrants. Unwanted in Iran and at Home*. Atlantic Council. <https://www.atlanticcouncil.org/blogs/iransource/afghan-migrants-unwanted-in-iran-and-at-home/>
- Aman, F. (2021). *The Afghan refugee crisis: what does it mean for Iran?* Middle East Institute. <https://www.mei.edu/policy-analysis>
- Ashrafi, N. (2019). *Numbers Spike of Afghan Migrants Returning from Iran*. TOLO News. <https://tolonews.com/afghanistan/afghan-refugees-returnen-masse-iran-iom>
- Hatami, M. (2021). Favorable immigration policy and the presence of Afghan immigrants. *Islamic World Political Research Quarterly*, 11(1), 1-17.
- Hisham, M., & Abu-Rayya, R. B. (2021). Living together: An integrated acculturation-contact strategy to promote ethnic harmony between young British Muslims and Anglo-Britons. *Journal of Social Science*. <https://doi.org/10.5281/zenodo.4596944>
- Kayani, V., Barzegar, S., Ashrafi, A., Mastaneh, H., & Bakshi, A. (2021). Survey and spatial analysis of the illegal movement of Afghan nationals in the eastern borders of Iran. *Research Journal of Border Studies*(34).
- Kristen, A., & Sethares, C. W. (2023). Literacy Levels, Acculturation And Self-Care In Portuguese Immigrants With Heart Failure. *Journal of Cardiac Failure*. <https://doi.org/10.1016/j.cardfail.2022.10.044>
- Maghsoodi, M. (2022). Policy pathology related to Afghan immigrants in Iran. *Public policy*, 8(2), 117-132.
- Naseh, M. (2018). Repatriation of Afghan refugees from Iran: a shelter profile study. *Journal of International Humanitarian Action*, 3(1). <https://doi.org/10.1186/s41018-018-0041-8>
- Rajabi, A. (2022). Analysis of the impact of Afghan immigrants on the physical space of the border city of Zahedan. *Journal of Frontier Sciences and Arts*(40), 95-123.

- Regina, B., Rachel, S., Torres, J., Walsh, H., & Dewell, G. (2022). Mexican Immigrant Acculturation: The Impact of Political, Social, and Economic Characteristics of One's Sending State. *Journal of Borderlands Studies*. <https://doi.org/10.1080/08865655.2021.2006749>
- Yarbaksh, E. (2021). *Iranian Hospitality, Afghan Marginality: Spaces of Refuge and Belonging in the City of Shiraz*. Lexington Books. <https://doi.org/10.5771/9781793624758>